

тех.бр. 07-ПП/2023

ПЛАНСКА ПРОГРАМА

ЗА ИЗРАБОТКА НА

**УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО
ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА Е1.13 – ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И
ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА
ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО СИЛА НАД
10MW, НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП 396, И
ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО**

**PETRIT
DALIPI**

Digitally signed by PETRIT
DALIPI
DN: c=MK, ou=VAT -
4007017524495, ou=DOEL,
2.5.4.97=NTRM-7248504,
c=URBAN PLANNER DOEL
GOSTIVAR,
serialNumber=154077,
title=OBL LICE, sn=DALIPI,
givenName=PETRIT, cn=PETRIT
DALIPI
Date: 2023.09.11 08:29:36
+02'00'

СОДРЖИНА

ПОТВРДА ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ
ЛИЦЕНЦА ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ
РЕШЕНИЕ ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА ПЛАНЕР
ОВЛАСТУВАЊЕ НА ПЛАНЕР

I. СТУДИЈА НА ОПРАВДАНОСТ ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈЕ И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ

ВОВЕД

1. ДЕФИНИРАЊЕ НА ПЛАНСКИ ОПФАТ
2. ОПШТЕСТВЕНИ, ЕКОНОМСКИ И ПРОСТОРНИ ЦЕЛИ НА ЗАФАТОТ
3. НАМЕНА И НАЧИН НА УПОТРЕБА
4. ПОДАТОЦИ И АНАЛИЗА ЗА ОСТВАРЛИВОСТ И ИСПАТЛИВОСТ
5. ПОДАТОЦИ И АНАЛИЗА НА ПРИРОДНИТЕ И АРТЕФИЦИЕЛНИТЕ ЧИНИТЕЛИ
6. ЕКОНОМСКА И РАЗВОЈНА АНАЛИЗА НА ИДНОТО ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ГРАДБАТА
7. УСОГЛАСЕНОСТ СО ПРОСТОРНИОТ ПЛАН И СОСЕДНИТЕ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ
8. МОЖНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПРОСТОРНИОТ РАЗВОЈ НА ОКОЛНИТЕ ПОДРАЧЈА ИЛИ ПОШИРОКО
9. ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И ВЛИЈАНИЈА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
10. ТЕХНИЧКИ ОПИС НА ЗАФАТОТ
11. АНАЛИЗА И ОЦЕНКА НА ОПРАВДАНОСТ НА ЗАФАТОТ, ИНВЕСТИЦИЈАТА И УРБАНИСТИЧКИОТ ПЛАН
12. ПОТРЕБА ОД ЗАФАЌАЊЕ И ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ – ПАСИШТА ВО СОПСТВЕНОСТ НА РСМ
13. ПОДАТОЦИ ИНФОРМАЦИИ И МИСЛЕЊА

II. ПЛАНСКА ПРОГРАМА

ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ:

ВОВЕД

1. ПОДРАЧЈЕ НА ПЛАНСКИ ОПФАТ
2. СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРН РАЗВОЈ
3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНИРАЊЕТО И ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ
4. МЕТОДОЛОГИЈА

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОР

ГРАФИЧКИ ДЕЛ:

1. ПОШИРОКО ОПКРУЖУВАЊЕ
2. ПОТЕСНО ОПКРУЖУВАЊЕ
3. АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА СО ПЛАНСКИ ОПФАТ

ОПШТИ ПОДАТОЦИ

Место: КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396
И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-
ОБЛЕШЕВО

Предмет: **ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД
ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА Е1.13 –
ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ
ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО СИЛА НАД
10MW, НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394,
КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА
ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО**

Извршител: УРБАН ПЛАННЕР ДООЕЛ, ГОСТИВАР

Адреса: Ул." Иво Лола Рибар" бр.8, Гостивар

Телефон: 075235544

Е - маил: info.upa2019@gmail.com

Овластен планер: Петрит Далипи,дипл.инж.арх.

Технички број: 07-ПП/2023

Датум на изработка: СЕПТЕМВРИ 2023

РАБОТЕН ТИМ: Фаза: ПЛАНСКА ПРОГРАМА

дипл. инж.арх. Петрит Далипи

дипл. инж.арх.Томислав Белич

УРБАН ПЛАНЕР ДООЕЛ, ГОСТИВАР

УПРАВИТЕЛ: УПРАВИТЕЛ

ПетритДалипи, дипл. инж. арх.

**ЦЕНТРАЛЕН
РЕГИСТАР**
НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

лица

Трговски регистар и регистар на други правни

www.crm.com.mk

Број: 0809-50/155020230064367

Датум и време: 19.6.2023 г. 14:16:37

Дигитално потпишан од: CRISM
Централен Регистар на Република Северна
Македонија
Датум и час на потпишување: 19.06.2023 во 14:16
Издавач на сертификатот: KIBSTrust Issuing Qseal CA
G2
Сертификатот е валиден до: 07.11.2024
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	7248504
Назив:	Друштво за проектирање, градежништво, трговија и услуги УРБАН ПЛАННЕР ДООЕЛ Гостивар
Седиште:	ИВО ЛОЛА РИБАР бр.8 ГОСТИВАР, ГОСТИВАР

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	71.11 - Архитектонски дејности
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
СКОПЈЕ

Врз основа на член 16 став (2) од Законот за просторно и урбанистичко планирање,
Министерството за транспорт и врски издава

ЛИЦЕНЦА
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

на

Друштво за проектирање, градежништво, трговија и услуги
УРБАН ПЛАННЕР ДООЕЛ Гостивар
ул. ИВО ЛОЛА РИБАР бр. 8 ГОСТИВАР, ГОСТИВАР
ЕМБС: 7248504

(назив, седиште, адреса и ЕМБС на правното лице)

СО ДОБИВАЊЕ НА ОВАА ЛИЦЕНЦА ПРАВНОТО ЛИЦЕ СЕ СТЕКНУВА СО ПРАВО ЗА
ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ, УРБАНИСТИЧКО-ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТАЦИИ,
УРБАНИСТИЧКО-ПРОЕКТНИ ДОКУМЕНТАЦИИ И РЕГУЛАЦИСКИ ПЛАН НА ГЕНЕРАЛЕН
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

ЛИЦЕНЦАТА Е СО ВАЖНОСТ ДО: 20.05.2027 година

Број: 0116
20.05.2020 година
(ден, месец и година на издавање)

МИНИСТЕР

Горан Сугарески

Врз основа на Член44 и Член17 од Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на РМ“, број32/20) и Член45-а од Законот за градење („Службен весник на РМ“, број130/09,124/10,18/11,36/11,54/11,13/12,144/12,25/13,79/13,137/13,163/13,28/14,42/14,115/15,149/14,187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16 и 64/18),а во врска со изработка на **ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА Е1.13 – ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО СИЛА НАД 10MW, НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО** УРБАН ПЛАНЕР ДООЕЛ, ГОСТИВАР го издава следното:

РЕШ Е Н И Е

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА ПЛАНЕР

За изработка на **ПЛАНСКА ПРОГРАМА ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА Е1.13 – ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО СИЛА НАД 10MW, НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО** со технички број 07-ПП/2023 ,како извршител се назначува:

- Петрит Далипи,дипл.инж.арх.-планер

Планерите се должни планот да го изработат согласно Член44 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр 32/2020), Правилникот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ 225/20, 219/21 и 104/22). Законот за јавните патишта (Службен весник на Република Македонија, број84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 3/11, 53/11 44/12, 8/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16 и1 63/16),како и другите важечки прописи и нормативи од областа на урбанизмот и проектирањето.

УПРАВИТЕЛ

Петрит Далипи,дипл.инж.арх.

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 16 од Законот за просторно и урбанистичко планирање
(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 199 од 30.12.2014, 44/15, 193/15,
31/16, 163/16, 64/18, 168/18) Комората на овластени архитекти и овластени
инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ ОДНОСНО
ПЛАНЕР-ПОТПИСНИК НА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

на

ПЕТРИТ ДАЛИПИ

дипломиран инженер архитект

Овластувањето е со важност до: 03.07.2024 год.

Број: **0.0629**

Издадено на 04.07.2019 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

ВОВЕД

Изработка на Планска програма за УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА Е1.13 – ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО СИЛА НАД 10MW, НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО е законска обврска по Член 30 и 44 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр. 32/20). Согласно Член 47 од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23) Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење се донесува за следните градби од државно значење:

- Електрични центри со инсталирана сила од 10 мега вати и повеќе.

Изработка на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за уредување на земјиште СО НАМЕНА Е1.13 – ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО СИЛА НАД 10MW, НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО, се изработува на барање на инвеститорот Атанас Влахо.

Миле Боризовски е сопственик на КП 33, 35, 36, 37, 38, 394, 395 и 396, КО Бања (56 444.00м²). Катастарската парцела КП 9, КО Бања е во сопственост на РСМ (125352.70м²). Катастарската парцела КП 2681, КО Бања е со намена пристапен пат. Од неа се пристапува до планскиот опфат.

Согласно Член 25 став 3 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ бр. 32/20): За урбанистички план за подрачја и градби од државно значење и урбанистички план за вон населено место за сложени градби од локално значење за кои со закон е утврден јавниот интерес, што се прави за подрачја и градби што немаат градежна или урбанистичко планска историја, односно за простори кои за прв пат се уредуваат, планската програма се изработува врз основа на студија на оправданост што е уредена во посебен закон. Студијата на оправданост се изработува врз основа на истражувања, студии, елаборати и претпроектна документација, со кои се докажува општествената, еколошката, економската и друга оправданост на зафатот.

Согласно Член 17 став 8, 9 и 10 од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23):

(8) Студијата на оправданост спаѓа во претходни работи на урбанистичкото планирање и таа не е составен дел од урбанистички план, туку се предвидува во годишните програми за финансирање на урбанистички планови како подготовка за изработка на урбанистички план за оние плански опфати за коишто има потреба.

(9) Студијата за оправданост се изработува пред урбанистичкиот план за подрачја и градби од државно значење и урбанистички план за вон населено место за сложени градби од локално значење што немаат градежна или урбанистичко планска историја, по правило за инженериски градби или други големи и сложени градби од групите на класи на намени Г и Е за коишто не постојат претходни плански или проектни податоци, односно за простори кои

за прв пат се уредуваат и за кои има потреба од претходни истражувања и проценки.

(10) Студијата за оправданост се изработува за да обезбеди објективно и информирано

одлучување за отпочнување на постапките за донесување на урбанистички план и урбанистички проект, од аспект на просторната, еколошката, финансиската и економската оправданост на градежниот зафат за чиешто градење е потребен урбанистичкиот план, и по правило содржи елементи од:

- дефинирање на локацијата односно планскиот опфат,
- општествените, економските и просторните цели на зафатот,
- намената и начинот на употреба,
- физибилити студија односно податоци и анализа за остварливост и исплатливост на зафатот,
- податоци и анализа на природните и артефициелните чинители релевантни за планискиот опфат,
- економска и развојна анализа на идното функционирање на градбата,
- усогласеност со Просторниот план и соседните урбанистички планови,
- можни влијанија на просторниот развој на околните подрачја или пошироко,
- еколошки аспекти и влијанија на животната средина,
- технички опис на зафатот, идејна проектна документација или варијантни решенија, и
- анализа и оценка на оправданоста на зафатот, инвестицијата и урбанистичкиот план.

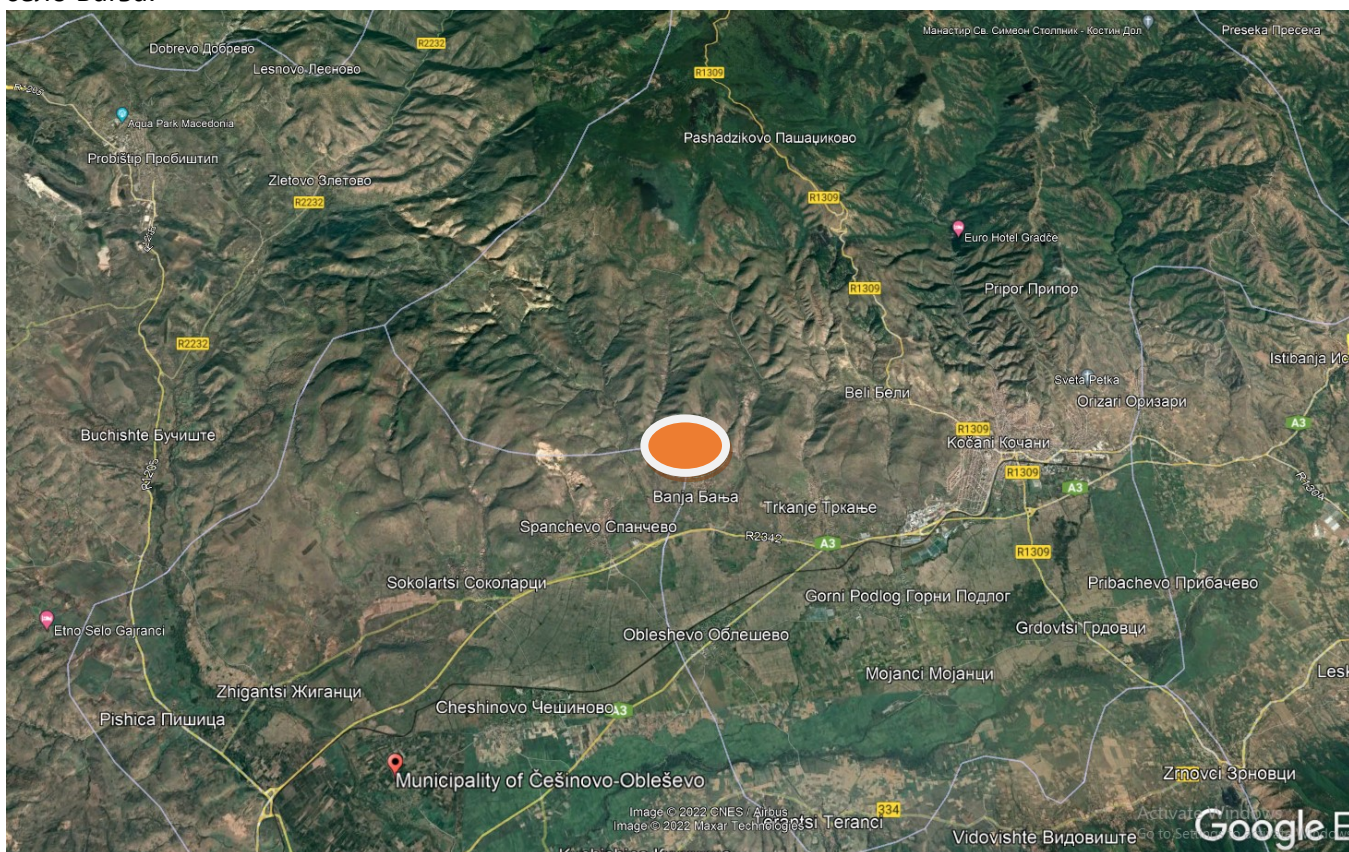
**I. СТУДИЈА НА ОПРАВДАНОСТ ЗА ИЗРАБОТКА НА
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈЕ И ГРАДБИ ОД
ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ**

I. СТУДИЈА НА ОПРАВДАНОСТ ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈЕ И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ

Основна цел на секое општество е да обезбеди здрава, хумана и функционална средина за живеење и работа. Реализација на просторот се остварува преку реализација на урбанистички планови и урбанистичко проектни документации. За да се испланира квалитетен простор кои ќе има своја реализација треба да се анализира постојната состојба, плановите од повисок ред и да се даде предлог концепт на организација на просторот кој ќе овозможи негова реализација.

1. ДЕФИНИРАЊЕ НА ПЛАНСКИ ОПФАТ

Планскиот опфат се наоѓа во општина Чешиново-Облешево во КО Бања, северно од село Бања.

Пошироко опкружување

Потесно опкружување со пристапен пат

Во граници на планскиот опфат нема важечка урбанистичка документација согласно дописот од општина Чешиново Облешево бр. УП 09-995/2 од 06.05.2023. Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за уредување на земјиште СО НАМЕНА Е1.13 – ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО СИЛА НАД 10MW, НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО ќе се изработи врз основа на Услови за планирање на просторот за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија КО Бања – општина Чешиново-Облешево, кои произлегуваат од Просторниот план на РМ Тех.бр.У33722 Август 2022 и Решение за услови за планирање на просторот бр. УП1-15 1638/2022 од 25.08.2023 од Министерство за животна средина и просторно планирање на РСМ.

Површина на планскиот опфат е 181796,7м². Граница на проектниот опфат граничи со:

- Од исток: КП 34 и КП 9, КО Бања
- југ: КП 401, 397, 398/1, 383, 384, 385/2, 386, 387, 388, 389, 390, 392, 393, 2681 (пристап кон парцела), КП39 и КП 32 КО Бања
- запад: КП 9, КО Бања
- запад: КП 9, КО Бања

2.ОПШТЕСТВЕНИ, ЕКОНОМСКИ И ПРОСТОРНИ ЦЕЛИ НА ЗАФАТОТ

Цел на изработка на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за уредување на земјиште СО НАМЕНА Е1.13 – ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО СИЛА НАД 10MW, НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО е да се оформи градежна парцела за изградба на фотоволтаична централа за производство на електрична енергија што преставува стратешки потег во обезбедување на енергетска независност како и зачувување на земјиштето од загадување. Фотоволтаичните центри со својот технолошки процес на производство на електрична енергија не влијаат на загадување на човековата околина.

Проекции

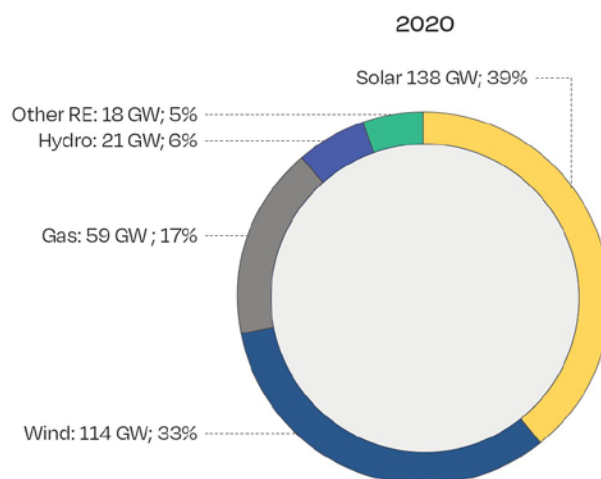
И покрај сериозното влијание на пандемијата на COVID-19 ширум светот во 2020 година, во истата сè уште беше инсталирана соларна енергија од 138,2 GW, што претставува раст од 18% во споредба со 2019 година, што е уште еден глобален годишен рекорд за инсталирање на соларниот PV сектор. Ова го носи глобалниот кумулативен соларен капацитет на 773,2 GW, претставува зголемување од 22%, и претставува нова пресвртница за соларниот сектор надминување на три четвртини од тераватот.

Овој изненадувачки силен раст ѝ помогна соларната енергија да ја задржи својата доминација меѓу сите новоинсталирани технологии за производство на енергија, достигнувајќи глобален удел, што се преведува во импресивен факт дека повеќе од секоја трета единица централата инсталирана во 2020 година доаѓа од соларна енергија. Во исто време, уделот на соларната енергија во вкупното производство на сончева енергија зголеми за 0,5 процентни поени на околу 3,1%,

при што скоро 70% сè уште доаѓа од фосилни горива и нуклеарни центри, што ја нагласува потребата за брзо забрзување на соларното распоредување.

Во 2020 година, година кога светот претрпе тешка здравствена и економска криза, соларната енергија повторно беше технологија за генерирање енергија со највисок нето инсталиран капацитет, со 39% удел од сите нови инсталации за годината (на слика). Ова е повеќе од двојно повеќе од сите нови капацитети за фосилни горива заедно. Нуклеарната, како и енергијата од јагленот веќе не се ни појавуваат на табелата, бидејќи нивните деактивирани капацитети ги надминуваат новите инсталации.

Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на производните и услужни дејности треба да базира на одржливост на економијата применувајќи ги законитостите на пазарната економија и релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено превенција и спречување на негативните влијанија на економските активности врз животната и работна средина. Изградбата на површински соларни и фотоволтаични електрани (фотонапонски панели за производство на електрична енергија кои се градат на земјиште) во КО Бања, Општина Чешиново – Облешево ќе биде во функција на

одржливиот развој преку производство на енергија од обновливи извори (сончева енергија). Една од планските определби утврдени со Просторниот план на Република Македонија е рационално користење на земјиштето заради што е неопходно пред започнување на сите активности да се утврди економската и општествена оправданост за зафаќање на предложената површина на проектниот опфат.

Кога светот е во енергетска криза најсоодветно е земјиштето кое се наоѓа во зона на поволна инсолација да се искористи за производство на електрична енергија преку фотоволтаична електрана. Намената на земјиштето со својата дејност нема да влијае на загадувањето на својата околина што е основна идеја во изборот на новата намена на земјиштето.

После експлатациониот период на фотоволтаичната електрана истата може да се демонтира и да им се овозможи земјиштето да го користат за други потреби бидејќи истото нема да биде контаминирано и неупотребливо.

Со планирање на просторот за намена фотоволтаични електрани ќе се овозможи рационално користење на земјиштето кое сега не се обработува, ќе се овозможи развој на непосредна околина со која се граничи која како бенефит од фотоволтаичната централа ќе може да ја користи патната и електроенергетската инфраструктура. Со ваков вид на градба покрај енергетската независност што се обезбедува на државно ниво се обезбедува и локален развој на непосредната околина.

3. НАМЕНА И НАЧИН НА УПОТРЕБА

Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за уредување на земјиште СО НАМЕНА Е1.13 – ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ ИЗВОРИ СО СИЛА НАД 10MW, НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО е со основна класа на намена:

Е- инфраструктура

Е 1- сообраќајна, линиска и друга инфраструктура

Е1.13 – површински соларни и фотоволтаични електрани

За потребите на фотоволтаичната централа ќе бидат планирани и објекти кој се во функција на централата и нејзино поврзување со енергетскиот систем како Е 1.8 трансформаторски станици, внатрешни улици...

4. ПОДАТОЦИ И АНАЛИЗА ЗА ОСТВАРЛИВОСТ И ИСПАТЛИВОСТ

Пазарот за производство на електрична енергија од сончева енергија е сè поизгледен и покрај тоа што COVID-19 кризата до одреден степен ја ограничи експанзијата, а придонес во овој поглед беше и недостаток на доволно силиконска сировина, како основна компонента во производството на соларните ќелии. Очекувањата во престојниот период врз основа на реалните движења на пазарот и очекуваното стабилизирање на COVID-19 кризата се дека ќе бидат инсталирани преку 200 GW капацитети за производство на соларна енергија на годишно ниво во периодот 2022-2025 год. Оттука, се очекува вкупното производство на сончева енергија да достигне 1 TW во 2020 и близу 1.9 TW во 2025 година, со што, согласно Извештајот за

предвидливи очекувања на Меѓународна Агенција за Енергетика (IEA) се потенцира лидерството на сончевата енергија на пазарите на електрична енергија во периодот кој престои.

Придонес во овој поглед се политичките рамки и обврски кои произлегуваат од Парискиот договорот за климатски промени чии потписници се најголемиот број на земји во светот во кој јасно се поставени целите за борба против климатските промени во динамички контекст. Врз основа на обврските кои произлегуваат од овој мултилатерален договор, изградбата на фотоволтаични центри стана дел од националните стратегии за развој на производството на електрична енергија од обновливи извори на најголемиот број на земји во светот. Особен акцент во овој поглед, пред сè во развиените земји, се става на вградување на производството на сончева и други видови на обновливи енергии во долгорочните стратешки и плански насоки на бизнис секторот.

Проекциите на релевантните институции кои ги следат движењата на енергетски план на светско ниво предвидуваат континуирано зголемување на потрошувачката на електрична енергија со оглед на преусмерување на технологиите и индустриите кои ќе се напојуваат од овој вид на енергија (автомобилската индустрија и др.). Следствено, овие проекции антиципираат и годишен пораст на цената на електричната енергија од мин. 10% на годишно ниво.

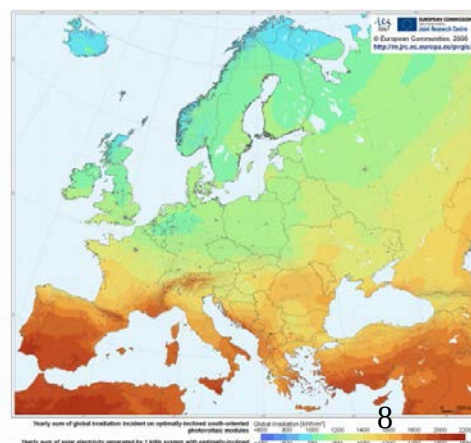
Конечно, порастот на потрошувачката на електрична енергија од обновливи видови на енергија, ќе се должи и на негативниот еколошки импакт кои го создаваат постоечките енергенси за производството на електрична енергија (фосилни и др. загадувачки ресурси), со што значително ќе порасне и потребата од изградба на фотонапонски центри.

Имајќи во предвид дека Република Северна Македонија располага со значителен природен потенцијал за производство на соларна електрична енергија, развојот на фотонапонските капацитети е не само национален интерес, туку и интерес на локалната самоуправа, бидејќи на овој начин се овозможува ефективна оптимизација на локалната енергетска инфраструктура, а притоа се намалува ризикот од еколошки катастрофи. Позитивните ефекти од имплементирањето на овие стратегии се темели на ресурсите од овој вид со кои располага нашата држава, економските и енергетските заштеди кои се генерираат, како и позитивниот импакт врз заштитата на човековата околина.

Соларни ресурси и капацитети

На европската соларна мапа територијата на Република Северна Македонија покажа импресивни соларни капацитети. Анализите покажуваат дека поголемиот дел на земјата поради поволната географска положба, како и поради оптималната надморска височина (600-800 метри), е подложен на високо ниво на сончево зрачење.

Поточно, анализата на годишниот збир на глобалното зрачење на земјите од Западен Балкан покажува дека

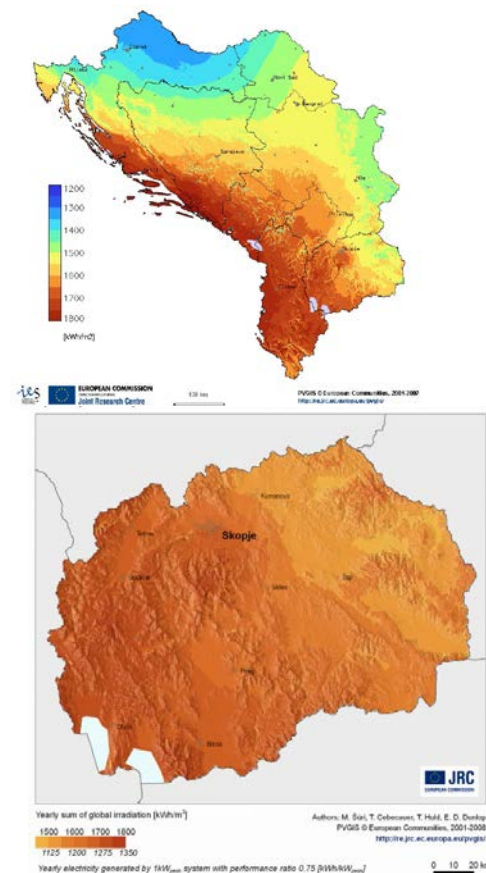

делови од териториите на Хрватска, Црна Гора, Албанија и Македонија се меѓу европските територии со најголем сончев потенцијал.

Овие заклучоци се добро прикажани во табелите, кои даваат споредба на годишното глобално зрачење и сончевата енергија генерирана годишно од 1 MWp инсталирана моќност во земји кои се некако лидери во Европа по инсталирани капацитети во однос на Македонија.

Годишна глобална ирадијација (kWh/m ²)				
	Германија	Чешка	Шпанија	Македонија
минимум	1.074	1.115	1.365	1.482
просечна	1.147	1.169	1.812	1.623
максимум	1.445	1.267	2.028	1.722

Годишна фотоволтаична енергија (kWh/1kWp)				
	Германија	Чешка	Шпанија	Македонија
минимум	802	839	1.001	1.032
просечна	862	880	1.328	1.199
максимум	1.086	948	1.475	1.278

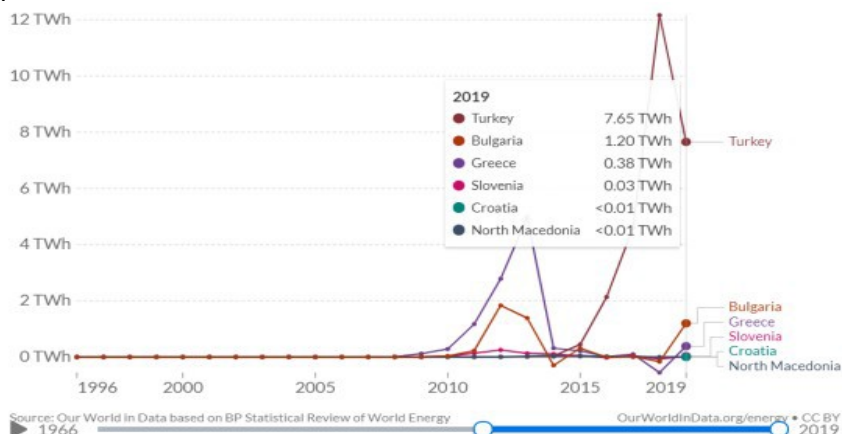

И конечно, анализирајќи ја територијата на Република Северна Македонија, доаѓаме до заклучок дека целата територија, поради поволната географска положба, како и за конфигурацијата и морфологијата на теренот, како висорамнините на надморска височина од 600-800 метри се погодни за поставување на фотоволтаични центри.

Состојбата во Северна Македонија и регионот

И покрај големиот потенцијал на сончева радијација со која располага Северна Македонија во поголемиот дел од територијата, со просечна вредност од 1.650 kWh/m², искористеноста на истата со производство на

Електрична енергија е далеку од доволна. Првите исчекори во инсталирањето на фотонапонски системи беа направени во 2011 година и тоа кај фотонапонски центри на земја пред сè заради стимулативните мерки кои беа обезбедени од страна на државата во форма на feed-in тарифи. Овој

тренд го достигна својот максимум

во 2015 година кога кумулатив-ното производство на фотоволтаичната електрична енергија достигна 0.20% од вкупно произведената електрична енергија. Во периодот до 2020 година инсталирањето на ФВ системи бележи значително помали стапки на раст при што вкупната количина на електрична енергија произведена од ФВ центриали достигна ниво од 850 GW, односно 0.18% од вкупната произведена електрична енергија во С. Македонија. За разлика, соседните држави, пред сè Бугарија и Грција, имаа значително поинтензивен пораст на производството на фотонапонска електрична енергија.

Проекции за инсталирање на фотонапонски капацитети во Македонија

Во престојниот период се очекува значителен пораст на инсталираните капацитети за фотонапонска енергија имајќи во предвид неколку клучни фактори:

Увозната зависност од електрична енергија која се повеќе ќе се зголемува од причини што постоечките носечки производители на електрична енергија се соочуваат со недостиг од потребни производни ресурси (јаглен, хидро-метерелешката состојба и др.). Од тука, нашата држава ќе биде сè повеќе зависна од увоз на електрична енергија која се детерминира на берзите (<https://hupx.hu>), а на кои цената е значително повисока во однос сегашната цена во Северна Македонија. Притоа, евидентен е трендот на галопирачки раст на побарување на електричната енергија на светско ниво заради зголемената побарувачка, односно преусмерување на агрегатните корисници кон електрична енергија.

Мултилатералните договори кои нашата држава ги има потпишано во функција на намалување на емисиите на CO₂, не обврзуваат да ги затвориме капацитетите за производство на електрична енергија базирани на фосилни горива до 2030 год., а кои се носечки производители и балансери на електричната енергија во Северна Македонија (РЕК Битола, ТЕЦ Осломеј и др.). Од истово произлегува дека нашата земја ќе мора да го интензивира инсталирањето на ФВ капацитети за производство на електрична енергија, со цел делумно да ги покрие недостатоците кои ќе произлезат од затворањето на наведените капацитети. Во моментот земјиштето не се корисити од неговите сопственици. Согласно урбанистичката анализата која е направена за планскиот опфат од аспект на конфигурацијата и ориентацијата на теренот, климатски услови, постоен пристапот до планскиот опфат, можност на приклучок на трафостаница утврдено е дека анализираната површина за планирање на фотоволтаична електрана ги исполнува критериумите за планирање на намена на земјиште Е1.13 површински соларни и фотоволтаични електрани над 10 MW.

На овој начин ќе се почитува Зеленото сценарио што Владата на РСМ објави дека ќе го следи во развој на енергетиката.

Согласно Член 47 од Правилникот за урбанистичко планирање (Службен весник на РСМ број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23) Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење се донесува за следните градби од државно значење:

- Електрични центриали со инсталирана сила од 10 мега вати и повеќе.

5. ПОДАТОЦИ И АНАЛИЗА НА ПРИРОДНИТЕ И АРТЕФИЦИЈЕЛНИТЕ ЧИНители

Во граници на планскиот опфат теренот паѓа од северната кон источната страна.

Највисока точка е на 544 мнв додека најниска е на 411 мнв. Во Општината Чешиново-Облешево климата е умерено - континентална, со одредено влијание на изменето медитеранска преку долината на реката Брегалница. Ветровите во општина Чешиново-Облешево дуваат речиси од сите правци и во секое време од годината. Сепак најголема честина имаат ветровите кои дуваат од југозападен и од западен правец. Овие ветрови доаѓаат од Овче Поле поради што населението ги вика под едно име Овчеполец. Тоа се главно топли и прилично благи ветрови. Дуваат најмногу во пролет и во есен. На второ место е североистчниот ветар кој доаѓа по долината на реката Брегалница. Тоа е студен ветар и донесува ведро време. Дува најмногу зиме. Во Кочанската котлина најчест ветер е од северозападниот правец кој дува со честина од 196%, брзина од 3,6m/s и јачина до 10 бофори што е и најсилен ветер заедно со југоистчниот ветар кој е втор по честина од 179% и со брзина од 3,8m/s што е најголема брзина. Ветер со најмала честина е источниот со честина од 18%, 2,9m/s и јачина од 8 бофори. Честината на време без ветар - тишина е 395% што значи дека повеќе од третина од денонокието е без ветар.

Годишната температурна амплитуда е доста голема и изнесува 25,4 °C. Во Чешиново-Облешево зимата не е многу студена и не трае долго, ретко паѓа снег а и кога ќе падне не се задржува долго. Пролетта е умерено топла и во споредба со другите годишни времиња е доста врнежлива. Наспроти неа летото е многу топло и суво. Есента исто така е топла и често доста долга.

Од температурата на воздухот зависи неговата влажност која е важен климатски елемент за земјоделството. Просечната релативна влажност на воздухот изнесува 70%. Најниска е во месец август 56% а највисока во месец декември 83%.

Во Чешиново-Облешево паѓа просечно по 538мм дожд. Најмалку дожд паѓа во месец јули 25 мм, а најмногу во мај 68 мм. Најголем број од врнежите се во вид на дожд.

Бројот на деновите со магла е незначителен и облачноста не е голема. Средната годишна облачност изнесува 5,0.

Реката Брегалница тече по средината на полето и е главен реципиент во котлината. Во неа се влеваат сите речни текови од ова подрачје. Во Кочанската Котлина (во која голем дел зафаќа и атарот на општина Чешиново-Облешево) Брегалница навлегува кај с.Истибања тече кон југозапад кон с.Крупеште. Низ полето реката има рамнински карактер со просечен пад од 1,8%. Коритото и е плитко и непостојано често затрупувано со наноси на притоците и пороите што предизвикува излевање на водата и пополнување на околното земјиште. Поголеми притоки на Брегалница се Кочанска Река, Оризарска Река и Злетовска Река кои се влеваат од десната страна на нејзиното корито. Покрај нив постојат и помали рекички и потоци како на пример Спанчевска река, Банска река и други кои немаат изградено корито до Брегалница.

Кочанска река извира од јужната страна на Лопенската Била на Осогово во месноста Ретки Буки на надморска височина од 1.630м, а во Брегалница се влева над с.Чифлик на 295 м.н.в. Од Кочани до вливот тече како рамничарска река. Оризарска река извира под Царев Врв на Осогово на надморска височина од 1.510м, а во Брегалница се влева кај с.Теранци на надморска височина од 320 метри. До с.Оризари долината е клисуреста и е позната како

Оризарска Река, а потоа низ полето до вливот тече како низинска река под името Масалница.

Земјиштето е неизградено. До него се пристапува од некатегоризиран пат КП 2681, КО Бања. Поврзувањето на фотоволтаичната централа со електроенергетскиот систем ќе биде со друга урбанистичко проектна/планска документација.

6. ЕКОНОМСКА И РАЗВОЈНА АНАЛИЗА НА ИДНОТО ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ГРАДБАТА

Во граници на планскиот опфат кој е со површина од 18,18 ха ќе се овозможи задоволување на потребите за изградба на фотоволтаична централа со капацитет од 18 MW со пропратна опрема, Е1.8 трансформаторски станици, објекти за одржување на централата и инфраструктурни објекти. Вкупните трошоци за имплементација на проектот се проценуваат на ~ 15 милиони евра, што ги вклучува трошоците за набавка на земјиште, развој на проектот, целосна CAPEX инвестиција во електраната и инфраструктурата за поврзување на мрежата, применливиот ДДВ, како и трошоците за финансирање и трошоците при трансакции, вклучувајќи го и почетниот обртен капитал. Произведена електрична енергија ќе се испорачува на националната електроенергетска мрежа на снабдувач/ трговец со електрична енергија (по пазарна цена од берзата за трговија со енергија).

Со урбанистички план /проект од планскиот опфат до најблиска трафостаница ќе се испланира електроенергетска инфраструктура со која фотоволтаичната централа ќе се поврзе со електроенергетска мрежа. Приклучокот ќе се дефинира со Операторот на преносната мрежа МЕПСО.

7. УСОГЛАСЕНОСТ СО ПРОСТОРНИОТ ПЛАН И СОСЕДНИТЕ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

За предметниот опфат издадени се Услови за планирање на просторот за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија КО Бања – општина Чешиново-Облешево, кои произлегуваат од Просторниот план на РМ (Тех.бр.У33722 Август 2022)

Условите за планирање на просторот се наменети за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани, на НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО. Планираната моќност на површинските соларни и фотоволтаични електрани е над 10MW. Површината на планскиот опфат изнесува 18,18 ха.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при поставување на планските концепции и решенија во сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија.

При изработка на документацијата треба да се земат во предвид горенаведените забелешки и следните поединечни заклучни согледувања од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

Економски основи на просторниот развој

– Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на

производните и услужни дејности треба да базира на одржливост на економијата применувајќи ги законитостите на пазарната економија и релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено превенција и спречување на негативните влијанија на економските активности врз животната и работна средина.

- Изградбата на површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново – Облешево, ќе биде во функција на одржливиот развој преку производство на енергија од обновливи извори (сончева енергија).
- Една од планските определби утврдени со Просторниот план на Република Македонија е рационално користење на земјиштето заради што е неопходно пред започнување на сите активности да се утврди економската и општествена оправданост за зафаќање на предложената површина на проектниот опфат.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

- Согласно Просторниот план на Република Македонија просторот на Републиката е поделен во 6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на Источен реон со 8 микрореони.
- При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

- Просторот на кој се предвидува изградбата на површинските соларни и фотоволтаични електрани во КО Бања припаѓа на водостопанското подрачје „Средна и Долна Брегалница“ кое го опфаќа сливот на реката Брегалница од браната Калиманци до вливот во реката Вардар.
- Водостопанското подрачје (ВП) „Средна и Долна Брегалница“ е сиромашно со вода. Од вкупно 4414 извори во Републиката во ова ВП регистрирани се 255 извори, но ни еден не е регистриран како извор со значајна издашност.
- Изградбата на површински соларни и фотоволтаични електрани каде ќе се користи сончевата енергија како обновлив ресурс за производство на електрична енергија во подрачје кое е сиромашно со вода, ќе допринесе за подобрување на енергетската покриеност на регионот во согласност со принципите на еколошко и одржливо искористување на природните ресурси.
- За наводнување на обработливите површини на ВП Долна и средна Брегалница, изградени се системи за наводнување. При изработката на документацијата да се утврди местоположбата на постоечката и планираната инфраструктура за наводнување и одводнување на обработливите површини и соодветно на тоа да се предвидат мерки за нивна заштита и непречено функционирање.

Енергетика и енергетска инфраструктура

- Локацијата за површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина

Чешиново - Облешево, нема конфликт со останатите постојни и планирани енергетски водови. Така постојниот 110kV далновод Штип – Кочани минува на 2км јужно од оваа локација.

- Поставувањето на површински соларни и фотоволтаични електрани ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.

Урбанизација и мрежа на населби

- Иницијативата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново - Облешево, ќе овозможи поефикасно снабдување на населбите со електрична енергија, што е особено значајно за оние кои немаат соодветно, односно квалитетно снабдување. Преку воведување на алтернативни извори на енергија се овозможува заштеда на необновливи извори на енергија што е еден од основните приоритети во одржливиот развој.

Домување

- Иницијативата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново - Облешево, е во функција на обезбедување поквалитетни услуги за снабдување на домаќинствата со електрична енергија во овој дел на Републиката, со што се овозможува квалитативно и квантитативно подигнување на комуналната опременост на станот.

Јавни функции

- Локацијата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново - Облешево, е во функција на развој на стопанските активности и е надвор од урбаниот опфат на најблиската населба, така што нема препораки и обврски за организација на јавни функции, што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустрија

- Со плански и организиран начин на ширење на инфра и супраструктурата и создавањето на други погодни услови за локација на производни капацитети во просторот околу општинските центри и во поширокиот рурален простор, се обезбедуваат основи врз кои може да се очекува остварување на просторната разместеност на индустријата, преку моделот на концентрираната дисперзија.
- Поставувањето на површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново - Облешево ќе биде во функција на развој на енергетскиот сектор што кореспондира со основните определби на Просторниот план на Република Македонија за одржлив развој.

Сообраќајна инфраструктура

- Според Просторниот план на Република Македонија автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:
- Е-65 што се поклопува со делови од магистралните патишта М-3, М-4 и М-5 (СР- Блаци – Скопје – Тетово – Кичево – Требеништа – Охрид – Битола – Меџитлија) коридор за патен сообраќај во насока север – југ.
- АЗ (М-5) - (Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид-

Косел-Ресен- Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница со Бугарија-граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција-граничен премин Меџитлија-делница Косел-врска со А-3-Охрид-граница со Албанија-граничен премин Љубаништа.

A4 (M-6) - (Граница со Косово-ГП Блаце-крстосница Стенковец-обиколница Скопје-Петровец- Миладиновци-Свети Николе-Штип-Радовиш-Струмица-гр.со Бугарија-ГП Ново Село).

- При изработка на планската документација од аспект на безбедноста во Патниот сообраќај, да се почитуваат Законот за јавни патишта, како и важечките Законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област.

Радиокомуникациска и кабелска електронско комуникациска мрежа

- Локацијата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново - Облешево, нема конфликт со постојните и планирани радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- Преку кабелските електронски комуникациски мрежи, на крајните корисници треба да им се обезбеди сигурен пренос на јавни електронски комуникациски услуги со задоволување на одредени општи и посебни услови за квалитет, во согласност со Законот за електронските комуникации и препораките за обезбедување на одредено ниво на квалитет на пренос.

Заштита на животна средина

- Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина на просторот за површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново - Облешево, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.
- Имајќи во предвид дека енергијата од сончевото зрачење е најобемна, неисцрплив извор на енергија кој не ја загадува околината при разработка на влијанијата на фотоволтаичните електрани врз животната средина констатирано е дека истите не создаваат емисии на штетни материји, не трошат гориво и не создаваат бучава. Досегашните научни истражувања покажале дека единствено негативно влијание по човековата околина е потребата од зголемена површина на земјиште за нивно инсталирање.
- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности.
- Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.
- Создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. При управување со отпадот по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде преработен по пат на рециклирање, повторно употребен во истиот или во друг процес за екстракција на секундарните сировини или пак да се искористи како извор на енергија.
- Евентуалниот отпад што може да се формира во тек на поставувањето и

експлоатациониот период треба да се депонира организирано со контролиран транспортен систем во постојната депонија.

- Создавачот и/или поседувачот на отпадни материји и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

Заштита на природното наследство

- Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот за површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново - Облешево, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.
- Планскиот опфат се наоѓа во заштитено подрачје „Осоговски Планини“ кое што е прогласено со Одлука за прогласување на дел од Осоговските планини за заштиено подрачје во категорија V – заштитен предел (Службен весник на РСМ, бр.277/2020).
- При изработка на документацијата на предметниот простор, да се почитуваат одредбите дадени во Законот за заштита на природата (Службен весник на Република Македонија бр.67/04,14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21), подзаконските акти донесени врз основа на овој закон како и Одлуката за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје во категорија V – заштитен предел. (Службен весник на РСМ 277/2020).
- Предметниот простор се наоѓа во подрачје „Осогово“ кое е идентификувано подрачје во Националната ЕМЕРАЛД мрежа.

Заштита на културно наследство

- Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство и Археолошката карта на Република Македонија¹ на подрачјето на КО Бања има евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитети.
- При изработка на документацијата од пониско ниво да се утврди точната локација на евидентираното и регистрираното културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото.
- Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива (Закон за заштита културното наследство - „Службен весник на Република Македонија“ број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Туризам и организација на туристички простори

- Предметната локација за која што се наменети Условите за планирање, припаѓа на Брегалнички туристички регион со утврдени 9 туристички зони и 29 туристички локалитети.
- Согласно поставките на Концептот и критериумите за развој и организација на

туристичката дејност, за непречен развој на вкупната туристичка понуда на ова подрачје, се препорачува, при идната организација на стопанските дејности да се почитуваат критериумите за заштита и одржлив економски развој.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

- Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот за површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново - Облешево, се наоѓа во простори со висок степен на загрозеност од воени дејства. Според тоа во согласност со Законот за заштита и спасување, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.
- Задолжителна примена на мерки за заштита од пожар.
- Анализираниот простор се наоѓа во подрачје каде се можни потреси со јачина до VIII степени по МКС, што наметнува задолжителна примена на нормативно- правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

- При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за документацијата за предметниот простор за површински соларни и фотоволтаични електрани, КО Бања, Општина Чешиново - Облешево, задолжително да се земат во предвид насоките за утврдување на потреба од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

8.МОЖНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПРОСТОРНИОТ РАЗВОЈ НА ОКОЛНИТЕ ПОДРАЧЈА ИЛИ ПОШИРОКО

Технолошкиот процес на производство на електрична енергија од сончево зрачење не влијае на потесното и поширокото опкружување. Тоа се затворени системи кои незагадуваат.

Со изградба на фотоволтаична централа ќе се зголеми учеството на обновливите извори во вкупното производство на електрична енергија во државата, со тоа придонесувајќи кон постигнување на целите од т.н. “зелено сценарио” од Националниот план за енергија и клима донесена од Владата на Република Северна Македонија.

Во понатамошната постапка за развој на проектот, Инвеститорот ќе биде поддржан од искусни меѓународни и домашни експерти во областа на обновливите извори и имплементација на проекти во Република Македонија.

9.ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И ВЛИЈАНИЈА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Енергијата на сончево зрачење преставува бесплатен, неисцрпен и обновлив извор на енергија, кој не ја загадува околината. При анализа на производството на електрична енергија со фотоволтаични електрани констатирано е дека не се создава емисија на

штетни материи, не се трошат фосилни и друг вид горива, не се создава бучава. Единствен недостаток е дека за нивна инсталација се потребни поголеми површини.

Заменето гориво	Средно годишно производство на енергија	Фактор на емисијата	Годишни избегнати емисии	Вкупни избегнати емисии
	kWh	kg CO ₂ / kW	t CO ₂	t CO ₂
Јаглен ($\eta=35,5$)	29.733.457	0.976	29.020,00	725.500
Природен гас ($\eta=51\%$)	29.733.457	0.395	11.745,00	293.625

Со изградба на ваква фотоволтаична централа за производство на електрична енергија ќе се постават добри темели за остварување на развојните цели на Р. С. Македонија во областа на одржливиот развој и намалувањето на емисии на стаклени гасови во атмосферата.

За да се одреди избегнатата емисија, се споредува со емисијата која би се создала доколку се користи јаглеродно гориво или природен гас за производството на електрична енергија еднакво на она што го произведува фотоволтаичната централа.

Од тука може да се заклучи дека производството на електрична енергија од фотонапонски електрани има позитивно влијание врз животната средина, а нивната употреба индиректно ја намалува емисијата на стакленички гасови.

10. ТЕХНИЧКИ ОПИС НА ЗАФАТОТ

Предмет на овој проект е изработка на фотонапонска централа со номинална моќност над 10MW за производство на електрична енергија од обновливи извори, во околината на Чешиново - Облешево.

Централата за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија, со капацитет над 10MW се планира да се изведува на терен на предметниот плански опфат од 18,18ха.

При изведбата на централата и изработката на техничката документација целосно ќе се почитуваат условите на локацијата односно поставеноста и ориентацијата на истата и барањата доставени во проектната задача од страна на Инвеститорот.

Во граници на градежната парцела се планираат фотонапонски панели со пропратна опрема, трафостаница, објекти за одржување на фотоволтаичната централа, инфраструктурни објекти... Електричната енергија (еднонасочен напон и струја), генерирана во фотонапонските ќелии, се пренесува кон инверторот кој еднонасочниот напон и струја ги претвора во наизменични величини. Инверторите се опремени со заштитни уреди и модуларни места, па не е потребно изведба на DC заштитна склопна опрема помеѓу стринговите и инверторот. Од инверторот, наизменичните компоненти на електричната енергија (напон и струја), се пренесуваат до мали AC ормари кои се состојат од еден трополен осигурач. Понатаму, од овие AC ормари, електричната енергија се пренесува до разводен ормар РО во кој е монтиран раставувач со ножести осигурачи, AC одводник на пренапон и сите останати неопходни елементи. Ормарите и инверторите ќе се постават на

соодветно место кое ќе биде претходно договорено со инвеститорот, под услов задоволување на сите технички и сигурносни прописи. Разводните ормари треба да бидат поставени на минимално растојание од самиот инвертор. Проектираните разводни ормари треба да бидат изработени од изолациски материјал, односно мораат да имаат степен на заштита од IP65 или IP66 во зависност од типот на просторијата во која се наместени. Заради појавата на кондензација препорака е да бидат изведени од полиестер.

Од разводниот ормар АЦ електричната енергија се предава на главната разводна табла на објектот ГРО, а потоа до нисконапонската страна на новопроектираниот напоен трансформатор, преку проводник. Произведената електрична енергија ќе се поврзе со трафостаница надвор од планскиот опфат која ќе дистрибуира ел.енергија до реципиент на МЕПСО.

11.АНАЛИЗА И ОЦЕНКА НА ОПРАВДАНОСТ НА ЗАФАТОТ, ИНВЕСТИЦИЈАТА И УРБАНИСТИЧКИОТ ПЛАН

Оваа анализа во однос на поставувањето на ФВ модули е изработена на следниот начин:

ВКУПНО 28.080 ФВ модули

Моќноста на фотоволтаичната централа зависи од самата моќност на фотоволтаичните модули кои се предвидува да се постават.

Во овој случај се предвидува поставување монокристални модули со моќност од 650W.

$28.080 \text{ модули} \times 650 \text{ W} = 18.252.000 \text{ W}$ фотоволтаична централа на DC страна. **За пресметка и анализа во студијата е земена претпоставена снага од 17,55 MW на AC страна. Ефективната површина на панелите изнесува 87,226,36 m².**

Ќе бидат инсталирани вкупно 78 Инвертори со поединечна моќност од 225 kW.

Фотонапонски систем поврзан на мрежа

Инсталирана моќност	17,55	MW
---------------------	-------	----

Површина на парцелата	181.796,00	m ²
-----------------------	------------	----------------

Број на фотонапонски модули	28.080	
-----------------------------	--------	--

Ефективна површина на панелите	87.226,36	m ²
--------------------------------	-----------	----------------

Број на инвертори	78	
-------------------	----	--

Предвидувања за производство

Вкупна инсталирана моќност	17,55	MW
----------------------------	-------	----

Специфичен годишен принос	1.628,96	kWh/kWp
---------------------------	----------	---------

Сооднос на перформанси (Performace Ratio)	91.32	%
---	-------	---

Годишно предвидено производство	29.733.458	kWh/year
---------------------------------	------------	----------

Потрошувачка на инвертори 1.629 kWh/year

Редукција на емисија на CO2 13.973,959 Kg/year

Спецификација на фотонапонските панели

Модел VERTEX TSM-650DEG21C.20
645-670

Производител TRINA Solar

Поединечна моќност 650 Wp

Ефикасност на модулите 20,9 %

Димензија 2.384 x 1.303 x 35 mm

Тежина 33,6 kg

Инклинација 35 °

Ориентација 180 °

Спецификација на инверторите

Модел SG250HX

Производител SUNGROW

АС моќност 225 kW

Предвиденото годишно производство на електрична енергија по месеци за 18,18ха

Time	Global PV Radiation	STC Conversion (Rated Efficiency of Module)	Rated PV Energy	Energy at the Inverter Input DC	Feed-in energy AC
	kWh	kWh	kWh	kWh	kWh
Jan	7,584,783.06	-5,926,522.05	1,571,478.62	1,583,816.95	1,555,023.93
Feb	9,835,978.04	-7,694,188.28	2,040,572.25	2,017,421.58	1,981,330.50
Mar	13,152,970.63	-10,254,384.20	2,719,063.02	2,647,928.33	2,599,740.01
Apr	14,314,968.03	-11,135,417.22	2,952,659.84	2,824,330.22	2,764,042.54
May	16,895,962.27	-13,128,491.89	3,481,252.64	3,274,335.03	3,200,349.25
Jun	17,443,961.05	-13,563,508.18	3,596,551.08	3,327,135.60	3,241,849.90
Jul	18,069,959.65	-14,054,526.77	3,727,949.29	3,403,336.41	3,313,851.01
Aug	17,287,961.40	-13,464,504.47	3,570,351.44	3,260,234.88	3,174,348.87
Sep	14,242,968.19	-11,115,416.46	2,947,359.91	2,747,229.39	2,680,741.26
Oct	11,609,974.07	-9,064,339.41	2,403,467.31	2,299,524.60	2,252,334.67
Nov	7,967,482.21	-6,230,633.44	1,652,077.53	1,616,517.29	1,584,724.39
Dec	6,792,684.83	-5,312,599.05	1,408,780.84	1,413,515.12	1,385,121.32
Annual	155,199,653.43	-120,944,531.43	32,071,563.76	30,415,325.41	29,733,457.65

Предвидено месечно производство на електрична енергија

**Предвидено месечно
производство на
електрична енергија
(графички приказ)**

Предвиден буџет за изработка на потребна техничка документација и изведба насоларна фотоволтаична централа од 17,55 MWp

Презентираниот буџет вклучува:

- 1.Изработка на Урбанистички проект (УП)
- 2.Изработка на Основен проект со ревизија – фаза Архитектура.
- 3.Изработка на Основен проект со ревизија – фаза Електрика.

4. Вршење на консултантски услуги, помош при добивање и издавање потребни лиценци од надлежните државни институции, како што се: согласност за приклучување на преносна мрежа на АД МЕПСО, лиценца за вршење енергетска дејност од Регулаторна Комисија за Енергетика и сл.
5. Електронска достава за проектна документација до соодветните институции.
6. Подготовка на терен
7. Изработка на потконструкција и конструкција за фотоволтаичните модули.
8. Испорака на монокристални фотоволтаични модули од 650 W .
9. Испорака на инвертори.
10. DC/AC ормар (и)
11. Соларен кабел, конектори, канали и друг ситен материјал.
12. Енергетски кабел
13. Трафостаници
14. Енергетско поле во трафостаница на АД МЕПСО
15. Мониторинг систем и регулација на произведената енергија
16. Заштитна ограда
17. Видео мониторинг
18. Метеоролошка станица
19. Управување со изведбата, работна рака и отпочнување со работа на фотоволтаичната централа од цца. 16.4 MWp инсталирана моќност.

Крајниот буџет изнесува **15.137.096,00 €** без вклучен данок. Овој буџет се однесува на сè погоре наведено. Согласно планираната динамика, се предвидува Централата да биде пуштена во погон во втората половина на 2024 година.

Предвиденото годишно производство на електрична енергија во граници на планскиот опфат изнесува до 29 733.46 MWh. Ако цената на продажба на електрична енергија е од 100 evr / MWh инвестицијата се враќа за околу 4 години.

Животниот век на системите се движи и над 25 години, што значи дека би имале неколкукратен поврат на инвестицијата.

Најголемиот ризик е цената на електричната енергија на слободниот пазар, иако предвидувањата на повеќе организации велат дека истата ќе расте во наредните 10 години на Европскиот пазар.

Со урбанизација на земјоделско земјиште кое не се обработува а кое има предиспозиција за производство на електрична енергија за чие функционирање мора да изгради трафостаница која фотоволтаичната централа ќе ја поврзе со националната мрежа на државата и пат кој ќе ја поврзе со државната патна инфраструктура дава можност во иднина истиот плански опфат во зависност од економската ситуација, можностите и потребите на инвеститорите да има можност за одржлив развој со дел од следните алтернативи:

Експлоатационен век на фотоволтаичните центри е 30 години после кој со демонтирање на фотоволтаичната централа земјиштето може да се рекултивира во правобитна намена – земјоделско земјиште, да се продолжи со истата намена – фотоволтаична електрана со промена на фотоволтаичните панели.

12. ПОТРЕБА ОД ЗАФАЌАЊЕ И ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКИ ПОВРШИНИ - ПАСИШТА ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ

Македонија има вкупна површина од 25 713 км². Во однос на природните услови за земјоделско производство, земјата се карактеризира со ридско-планински области и хетерогени природни услови. Во однос на климатските типови, најзастапени се континентална, планинска и медитеранска клима, со топли и суви лета и ладни и влажни зими. Овие услови резултираат во недоволна количина на врнежи што во комбинација со доцните пролетни мразови претставуваат ограничувачки фактор за интензивно земјоделско производство на отворено. Близу 1.3 милиони хектари или 49 проценти од вкупната површина на земјата се категоризира како земјоделско земјиште, додека повеќе од 38 проценти отпаѓаат на шуми. Најголем дел од вкупното земјоделско земјиште заземаат пасиштата, речиси 60 проценти. Околу 33 проценти од земјоделското земјиште отпаѓа на категоријата обработливо земјиште, а остатокот се ливади (4 проценти), лозови насади (2 проценти) и овоштарници (1 процент). Од вкупната обработлива површина, околу една третина е оставена како угар и необработено земјиште, при што ова учество е релативно стабилно за подолг период. Пасиштата, коишто опфаќаат повеќе од половина од вкупото земјоделско земјиште, претставуваат основа за развој на овчарството во Македонија. Покрај поволните географски и климатски услови, одгледувањето на овци покажува опаѓачки тренд. Опаѓачкиот тренд најмногу е резултат на екстензивниот номадски начин на одгледување на овци и миграцијата на населението во урбаните средини. Околу 95 проценти од молзните овци се одгледуваат на семејните стопанства, односно одгледувањето на овци воопшто е главно застапено кај семејните и малите стопанства, со големина на стадо од 20 до 200 овци (МЗШВ).

Потребата за зафаќање и пренамена на земјоделски површини - пасишта во државна сопственост се јавува како резултат на Просторниот план на Република Македонија преку остварување на повисок степен на функционалната интегрираност, како и обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји. Една од основните цели на Просторниот план се однесува на штедење, рационално користење и заштита на природните ресурси. Во напорите за унапредување на квалитетот на живеење, посебно тежиште се дава на унапредувањето и заштита на животната средина а со тоа и зачувување и заштеда на необновливи извори на енергија што е еден од основните приоритети во одржливиот развој.

Енергијата на сончево зрачење преставува бесплатен, неисцрпен и обновлив извор на енергија, кој не ја загадува околината. При анализа на производството на електрична енергија со фотоволтаични електрани констатирано е дека не се создава емисија на штетни материји, не се трошат фосилни и друг вид горива, не се создава бучава. Единствен недостаток е дека за нивна инсталација се потребни поголеми површини. Поради тоа се јавува потребата од зафаќање на дел од пасиштата кои се наоѓаат во дадениот плански опфат за изработка на планска документација.

13. ПОДАТОЦИ, ИНФОРМАЦИИ И МИСЛЕЊА

СЕКТОР ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ, УПРАВУВАЊЕ, УНАПРЕДУВАЊЕ
И ПРОДАЖБА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ

18.07. 2023

АРХИВСКИ БРОЈ: 40 – 6827 / 4

ДО: УРБАН ПЛАНЕР ДООЕЛ

ПРЕДМЕТ: Известување

Почитувани,

Во врска со вашето Барање од 07.2023 година, согласно Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.32/20), за Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена Е1.13 – површински соларни и фотоволтаични електрани на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство Ве известува со следното:

Согласно доставената документација и увидот во истата констатирано е дека:

Предметното земјиште на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП 396, викано место Браненица, катастарска култура пасиште и нива, катастарска класа 4 и 6 со Имотен лист бр.1105 за КО Бања се во приватна сопственост.

Предметното земјиште на КП 9 викано место Шугава Скала, катастарска култура пасиште, катастарска класа 5 со Имотен лист бр.181 за КО Бања е во државна сопственост, за истото треба да се обратите во Ј.П. за стопанисување со пасишта.

Со почит,

Помошник Раководител на сектор

Аднан Алиџи

Изработил: Борче Лозановски
Контролирал: Момчило Петровски

28 јули / korrik 2023

Арх бр./Nr.Ark: 03-274/2

ДО:

Урбан Планер ДООЕЛ Гостивар
ул. Иво Лола Рибар бр 8
Гостивар

DREJTUAR:

Urban Planer SHPKPV Gostivar
Rr. „Ivo Lolla Ribar,, Nr.8
Gostivar

Предмет: Одговор на Барање

Lënda: Përgjigje nda Kërkesës

Во врска со вашето барање за изработка на УП за подрачја и градби од државно значење со намена E1.13 површински соларни и фотоволтаични електрани на КП 33,35,36,37,38, КП 394,395,396 и дел од КП 9 КО Бања, Општина Чешиново - Облешево, за производство на електрична енергија над 10MW, ЈП за пасишта Скопје Ве известува дека според податоците со кои располага Подружница Винаца за конкретно наведените парцели немаме склучено договори.

Në lidhje me kërkesën tuaj për përgatitjen e PA-së për zonat dhe objektet me rëndësi shtetërore me qëllim E1.13 termocentralet diellore dhe fotovoltaike sipërfaqësore të PK 33, 35, 36, 37, 38, PK 394, 395, 396 dhe pjesë e PK 9 KK Banjë, Komuna Çeshinovë - Obleshevë, për prodhimin e energjisë elektrike mbi 10 MW, NP për kullota Shkup ju njofton se sipas të dhënave me të cilat disponon Njësia rajonale e Vinicës, për parcelat e përmendura konkretisht nuk kemi lidhur kontrata.

Со почит,

Me respekt,

Директор/Drejtor
Vefris Gjiku

Изработил/Përgatiti: Татјана Милчевска
Согласен/ Miratoi: Виолета Илиевска
Преведе/Përktheu: Ganimet Ukshini

УПРАВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА - DREJTORIA PËR MJEDIS JETËSOR

СЕКТОР ЗА ПРИРОДА - SEKTORI I NATYRËS

✓
Арх. Бр./Nr.Arh. 11-6988 / 14
Дата/Data: 27. 09. 2022 год./viti

ДО/DERI TE: Урбан Планер ДООЕЛ

Ул.Иво Лола Рибар бр.8

Гостивар

ПРЕДМЕТ/LENDА: Известување

Почитувани,
I nderuar,

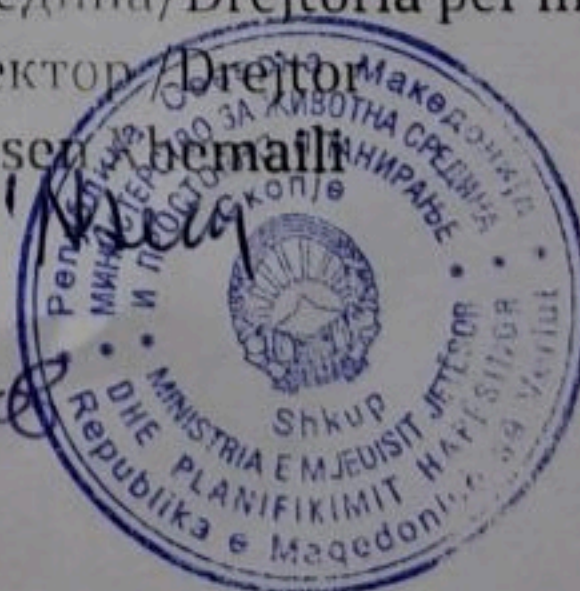
Во врска со доставениот допис со акт бр. 11-6988/1 од 22.09.2022 година доставено од страна на Урбан Планер ДООЕЛ од Скопје кое се однесува на барање на податоци и информации за урбанистички план за подрачја и градба од државно значење со намена Е1.13 површински соларни и фотоволтаични електрани на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 39, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, Република Северна Македонија. Секторот за природа при Управата за животна средина како орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање од аспект на своите надлежности од областа на заштита на природата и увидот на доставената документација, Ве известува за следното:

Врз основа на приложената документација од Ваша страна – Ажурирана геодетска подлога со нанесен проектен опфат и мислењето од страна на Службата за просторен информативен систем (допис бр. 16-6988/3 од 23.09.2022 година), констатирано е дека просторот на горенаведената предметната локација се наоѓа надвор од границите на заштитените подрачја во Република Северна Македонија. Со почит,
Me respekt

Управа за животна средина/Drejtoria për mjedis jetësor

Директор/Drejtor
Hisen hemaili

Изработил/Përpiloi: Isuf Fetai
Контролирал/Kontrolloi: м-р Сашко Јорданов
Одобрил/Aprovoi: М-р Влатко Трпоски

Република Северна Македонија

Министерство за култура

УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

ДО

Бр. 08 – 2361/2
22.09.2022 година
Скопје

УРБАН ПЛАНЕР дооел

Ул. Иво Лола Рибар, бр 8
1230 Гостивар

Предмет: Доставување податоци и информации

Врска: Ваше барање

Во врска со вашето барање за изработка на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена E1.13 – Површински соларни и фотоволтаични електрани, на КП 33, 35, 36, 37, 38, 39, 394, 395, 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново – Облешево – Кочани, Управата за заштита на културно наследство врз основа на доставената и постојана документација, констатирано е дека во границите на проектниот опфат не се загрозува културно наследство односно нема заштитени добра, ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Доколку во процесот на реализација на проектот бидат откриени објекти, односно предмети (целосно зачувани или фрагменти) од материјалната култура на Р. Македонија, изведувачот е должен веднаш да ги прекине работите и да ја извести Управата за заштита на културното наследство, во смисла на член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија” бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 19/20).

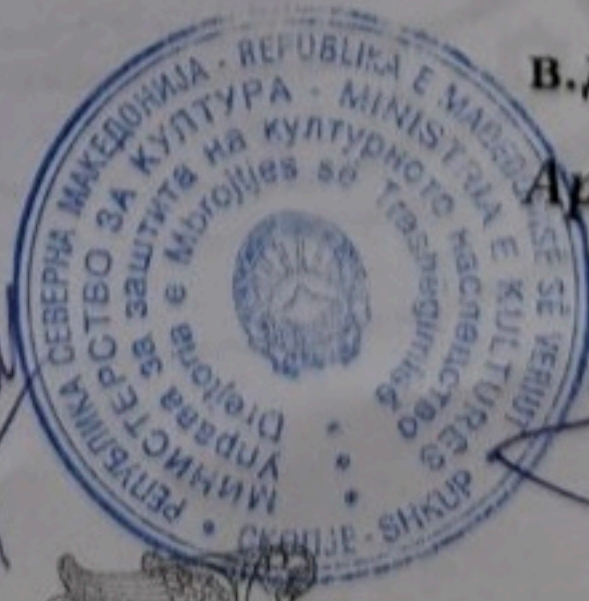
Со почит,

Изработил: м-р А. Илиевски

Проверил/Одобрил: м-р Б. Јовановска

в.д. Директор,

Аријан Асланај

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-930
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Општина ЧЕШИНОВО - ОБЛЕШЕВО

Бр.03-995/2

06.05.2023 год.

Облешево

До
УРБАН ПЛАНЕР ДООЕЛ - Гостивар

ПРЕДМЕТ: ПОДАТОЦИ И ИНФОРМАЦИИ

Врска : Ваш бр. 03-261/1 од 30.05.2023

Постапка преку е-урбанизам ПИМ бр. 52707

Во врска со Вашето барање за податоци и информации за изработка на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена Е 1.13-површински соларни и фотволтаични електрани за производство на енергија од обновливи извори со сила над 10MW , на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 396 и дел од КП 9 , КО Бања, Општина Чешиново – Облешево, Ве известуваме дека планскиот опфат , предмет на изработка на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење, е надвор од плански опфат на било каква важечка урбанистичка документација или документација во постапка на изработка, и во радиус од 100м од планскиот опфат нема урбанистичка документација.

Изготвил,
Марија Салтирова Јовановска

Градоначалник
Далибор Ангелов

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-930
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Општина ЧЕШИНОВО - ОБЛЕШЕВО

Бр.03-997/2

05.06.2023 год.

Облешево

До
УРБАН ПЛАНЕР ДООЕЛ - Гостивар

ПРЕДМЕТ: МИСЛЕЊЕ

Врска : Ваш бр. 03-262/1 од 30.05.2023

Постапка преку е-урбанизам ПИМ бр. 52711

Во врска со Вашето барање за мислење за изработка на **Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена Е 1.13-површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на енергија од обновливи извори со сила над 10MW**, на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново – Облешево, од увидот во доставената документација, Општина Чешиново – Облешево нема планирано активности за изработка на урбанистичка документација во границите на доставениот плански опфат и нема забелешки во однос на намената предвидена со изработка на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење со намена Е 1.13-површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на енергија од обновливи извори со сила над 10MW, на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново – Облешево.

Доколку, при изградба на градбите предвидени во планскиот опфат, настанат одредени штети на постојната изградена инфраструктура која ќе се користи за пристап до локалитетот (постојниот пристапен пат за село Бања), инвеститорот е должен да ги врати во првобитна состојба на свој трошок.

Градоначалник
Далибор Ангелов

Далибор Ангелов

II. ПЛАНСКА ПРОГРАМА

II. ПЛАНСКА ПРОГРАМА

1. ПОДРАЧЈЕ НА ПЛАНСКИ ОПФАТ

Просторот кој е тема на разработка се наоѓа на северниот дел на општина Чешиново-Облешево, во близина на селото Бања и е надвор од опфатот на Генералниот план на Општина Чешиново-Облешево.

Проектниот опфат за разработка на Урбанистичко планска документација е дефиниран согласно границите на НА КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО.

Прелиминарниот плански опфат на урбанистичкиот план кој е предмет на уредување се наоѓа во северниот дел во КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, лоциран веднаш до локалниот пат кој води до село Бања. Во прилог на дадените фотографии е дадено пошироко и потесно опкружување на прелиминарен плански опфат. Прелиминарниот плански опфат во понатамошната изработка на урбанистичкиот план може да претрпи измени, односно ќе се уточни во фаза на изработка на урбанистичкиот план. Теренот е во благ пад кон јужната страна на планскиот опфат.

Опфатот е дефиниран со следните граници:

- Од исток: КП 34 и КП 9, КО Бања
- југ: КП 401, 397, 398/1, 383, 384, 385/2, 386, 387, 388, 389, 390, 392, 393, 2681 (пристап кон парцела), КП39 и КП 32 КО Бања
- запад: КП 9, КО Бања
- запад: КП 9, КО Бања

Површината која ја опфаќа опишаната граница изнесува 18,18 ха

Проектната документација треба да се изработи во размер М=1:1000

Со изработката на Урбанистичко планска документација, треба да се обезбедат услови за развој. На предметниот опфат не постојат изградени објекти.

Поради ова целта на изработка на УП-то е формирање и дефинирање на градежна парцела, добивање на максимална површина за градба согласно законските прописи за предвидување на градба со класификација на намена Е 1.13 - ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ.

Намената е дефинирана согласно дадените Услови за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на РМ Тех.бр.У33722 Август 2022

2.2. Геодетско одредување на проектен опфат

X=7610554.02 Y=4642229.92

X=7610541.67 Y=4642246.52

X=7610531.37 Y=4642259.30

X=7610523.76 Y=4642269.66

X=7610513.50 Y=4642281.53

X=7610502.77 Y=4642293.58
X=7610484.79 Y=4642316.76
X=7610466.70 Y=4642340.82
X=7610449.60 Y=4642362.21
X=7610404.33 Y=4642299.67
X=7610397.16 Y=4642307.47
X=7610398.69 Y=4642322.64
X=7610408.80 Y=4642376.73
X=7610427.34 Y=4642438.18
X=7610425.53 Y=4642477.08
X=7610428.72 Y=4642509.77
X=7610427.52 Y=4642525.81
X=7610421.88 Y=4642544.31
X=7610419.02 Y=4642561.08
X=7610427.70 Y=4642542.35
X=7610440.77 Y=4642527.79
X=7610453.63 Y=4642538.52
X=7610469.26 Y=4642559.03
X=7610484.34 Y=4642571.47
X=7610481.86 Y=4642593.75
X=7610489.08 Y=4642601.22
X=7610526.61 Y=4642615.32
X=7610527.64 Y=4642628.02
X=7610535.92 Y=4642634.51
X=7610549.03 Y=4642635.28
X=7610557.49 Y=4642635.79
X=7610565.91 Y=4642635.71
X=7610581.58 Y=4642637.62
X=7610597.57 Y=4642638.30
X=7610587.53 Y=4642684.95
X=7610521.14 Y=4642694.33
X=7610512.83 Y=4642703.48
X=7610503.19 Y=4642700.77
X=7610497.15 Y=4642688.65
X=7610466.24 Y=4642682.97
X=7610437.51 Y=4642620.68
X=7610427.55 Y=4642597.19
X=7610420.78 Y=4642599.39
X=7610413.16 Y=4642578.11
X=7610413.45 Y=4642560.71
X=7610417.00 Y=4642543.06
X=7610423.71 Y=4642526.47
X=7610423.78 Y=4642509.92
X=7610421.99 Y=4642477.22
X=7610419.75 Y=4642440.74
X=7610418.47 Y=4642439.24
X=7610415.43 Y=4642435.28
X=7610413.45 Y=4642431.18
X=7610411.44 Y=4642425.29

X=7610402.39 Y=4642391.41
X=7610401.94 Y=4642386.50
X=7610396.33 Y=4642357.02
X=7610394.76 Y=4642349.33
X=7610393.29 Y=4642345.12
X=7610391.64 Y=4642339.99
X=7610388.97 Y=4642329.08
X=7610385.11 Y=4642315.18
X=7610378.97 Y=4642329.32
X=7610382.29 Y=4642343.27
X=7610378.84 Y=4642355.33
X=7610375.84 Y=4642375.92
X=7610365.47 Y=4642396.27
X=7610363.70 Y=4642425.98
X=7610341.46 Y=4642437.49
X=7610321.66 Y=4642449.92
X=7610276.33 Y=4642475.16
X=7610259.47 Y=4642489.93
X=7610250.46 Y=4642496.02
X=7610241.09 Y=4642503.93
X=7610228.57 Y=4642516.45
X=7610168.27 Y=4642564.27
X=7610159.36 Y=4642583.06
X=7610161.84 Y=4642588.44
X=7610202.96 Y=4642605.19
X=7610232.99 Y=4642632.67
X=7610260.41 Y=4642636.54
X=7610283.25 Y=4642642.84
X=7610316.41 Y=4642654.43
X=7610343.67 Y=4642686.85
X=7610352.71 Y=4642699.13
X=7610375.31 Y=4642719.68
X=7610375.50 Y=4642720.00
X=7610436.02 Y=4642775.31
X=7610468.29 Y=4642797.35
X=7610501.34 Y=4642853.97
X=7610512.33 Y=4642875.49
X=7610508.82 Y=4642913.98
X=7610506.63 Y=4642933.77
X=7610480.60 Y=4643001.61
X=7610508.55 Y=4643002.85
X=7610571.82 Y=4643007.86
X=7610593.94 Y=4643007.86
X=7610619.30 Y=4643007.86
X=7610639.95 Y=4643011.11
X=7610652.59 Y=4642992.17
X=7610658.17 Y=4642973.98
X=7610655.28 Y=4642936.85
X=7610668.20 Y=4642891.89

X=7610688.40 Y=4642818.30
X=7610697.72 Y=4642757.80
X=7610685.24 Y=4642747.78
X=7610672.29 Y=4642738.03
X=7610653.52 Y=4642729.52
X=7610671.71 Y=4642675.45
X=7610682.90 Y=4642642.49
X=7610691.73 Y=4642627.99
X=7610698.51 Y=4642611.89
X=7610685.83 Y=4642550.92
X=7610707.12 Y=4642458.48
X=7610703.31 Y=4642456.36
X=7610704.70 Y=4642453.91
X=7610697.53 Y=4642447.42
X=7610685.08 Y=4642442.33
X=7610678.04 Y=4642435.82
X=7610669.00 Y=4642433.07
X=7610657.46 Y=4642426.55
X=7610640.95 Y=4642425.78
X=7610595.13 Y=4642416.26
X=7610554.85 Y=4642406.52
X=7610538.81 Y=4642381.72
X=7610576.24 Y=4642285.17
X=7610571.15 Y=4642270.96
X=7610554.02 Y=4642229.92
X=7610541.67 Y=4642246.52
X=7610531.37 Y=4642259.30
X=7610523.76 Y=4642269.66
X=7610513.50 Y=4642281.53
X=7610502.77 Y=4642293.58
X=7610484.79 Y=4642316.76
X=7610466.70 Y=4642340.82
X=7610449.60 Y=4642362.21
X=7610404.33 Y=4642299.67
X=7610397.16 Y=4642307.47
X=7610398.69 Y=4642322.64
X=7610408.80 Y=4642376.73
X=7610427.34 Y=4642438.18
X=7610425.53 Y=4642477.08
X=7610428.72 Y=4642509.77
X=7610427.52 Y=4642525.81
X=7610421.88 Y=4642544.31
X=7610419.02 Y=4642561.08
X=7610427.70 Y=4642542.35
X=7610440.77 Y=4642527.79
X=7610453.63 Y=4642538.52
X=7610469.26 Y=4642559.03
X=7610484.34 Y=4642571.47
X=7610481.86 Y=4642593.75

X=7610489.08 Y=4642601.22
X=7610526.61 Y=4642615.32
X=7610527.64 Y=4642628.02
X=7610535.92 Y=4642634.51
X=7610549.03 Y=4642635.28
X=7610557.49 Y=4642635.79
X=7610565.91 Y=4642635.71
X=7610581.58 Y=4642637.62
X=7610597.57 Y=4642638.30
X=7610587.53 Y=4642684.95
X=7610521.14 Y=4642694.33
X=7610512.83 Y=4642703.48
X=7610503.19 Y=4642700.77
X=7610497.15 Y=4642688.65
X=7610466.24 Y=4642682.97
X=7610437.51 Y=4642620.68
X=7610427.55 Y=4642597.19
X=7610420.78 Y=4642599.39
X=7610413.16 Y=4642578.11
X=7610413.45 Y=4642560.71
X=7610417.00 Y=4642543.06
X=7610423.71 Y=4642526.47
X=7610423.78 Y=4642509.92
X=7610421.99 Y=4642477.22
X=7610419.75 Y=4642440.74
X=7610418.47 Y=4642439.24
X=7610415.43 Y=4642435.28
X=7610413.45 Y=4642431.18
X=7610411.44 Y=4642425.29
X=7610402.39 Y=4642391.41
X=7610401.94 Y=4642386.50
X=7610396.33 Y=4642357.02
X=7610394.76 Y=4642349.33
X=7610393.29 Y=4642345.12
X=7610391.64 Y=4642339.99
X=7610388.97 Y=4642329.08
X=7610385.11 Y=4642315.18
X=7610378.97 Y=4642329.32
X=7610382.29 Y=4642343.27
X=7610378.84 Y=4642355.33
X=7610375.84 Y=4642375.92
X=7610365.47 Y=4642396.27
X=7610363.70 Y=4642425.98
X=7610341.46 Y=4642437.49
X=7610321.66 Y=4642449.92
X=7610276.33 Y=4642475.16
X=7610259.47 Y=4642489.93
X=7610250.46 Y=4642496.02
X=7610241.09 Y=4642503.93

X=7610228.57 Y=4642516.45
X=7610168.27 Y=4642564.27
X=7610159.36 Y=4642583.06
X=7610161.84 Y=4642588.44
X=7610202.96 Y=4642605.19
X=7610232.99 Y=4642632.67
X=7610260.41 Y=4642636.54
X=7610283.25 Y=4642642.84
X=7610316.41 Y=4642654.43
X=7610343.67 Y=4642686.85
X=7610352.71 Y=4642699.13
X=7610375.31 Y=4642719.68
X=7610375.50 Y=4642720.00
X=7610436.02 Y=4642775.31
X=7610468.29 Y=4642797.35
X=7610501.34 Y=4642853.97
X=7610512.33 Y=4642875.49
X=7610508.82 Y=4642913.98
X=7610506.63 Y=4642933.77
X=7610480.60 Y=4643001.61
X=7610508.55 Y=4643002.85
X=7610571.82 Y=4643007.86
X=7610593.94 Y=4643007.86
X=7610619.30 Y=4643007.86
X=7610639.95 Y=4643011.11
X=7610652.59 Y=4642992.17
X=7610658.17 Y=4642973.98
X=7610655.28 Y=4642936.85
X=7610668.20 Y=4642891.89
X=7610688.40 Y=4642818.30
X=7610697.72 Y=4642757.80
X=7610685.24 Y=4642747.78
X=7610672.29 Y=4642738.03
X=7610653.52 Y=4642729.52
X=7610671.71 Y=4642675.45
X=7610682.90 Y=4642642.49
X=7610691.73 Y=4642627.99
X=7610698.51 Y=4642611.89
X=7610685.83 Y=4642550.92
X=7610707.12 Y=4642458.48
X=7610703.31 Y=4642456.36
X=7610704.70 Y=4642453.91
X=7610697.53 Y=4642447.42
X=7610685.08 Y=4642442.33
X=7610678.04 Y=4642435.82
X=7610669.00 Y=4642433.07
X=7610657.46 Y=4642426.55
X=7610640.95 Y=4642425.78
X=7610595.13 Y=4642416.26

X=7610554.85 Y=4642406.52
X=7610538.81 Y=4642381.72
X=7610576.24 Y=4642285.17
X=7610571.15 Y=4642270.96

2. СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБИ И МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРН РАЗВОЈ НА ПОДРАЧЈЕТО ВО РАМКИ НА ОПФАТОТ

При изработка на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење ќе се почитува намената на земјиштето дозволена по Решението за Услови за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Р.Македонија, со решение за услови за планирање на просторот од Министерство за животна средина и просторно планирање со арх.бр. УП1-15 1638/2022 од 25.08.2022г.

За планскиот опфат направени се анализи на конфигурација на терен, инсолација, пристап со моторно возило, приклучување на постоен земјан пат со локална и државна патна мрежа, можност за приклучување на постоен електроенергетски систем, хидрологија на водотеци, близина на аеродром и други истражувања за подобноста на предложениот плански опфат за планирање на Е1.13 површински соларни и фотоволтаични електрани над 10 MW

Пристап до новотформираната парцела е од јавен пат КП 2681, КО Бања.

Со планирање на нова градежна парцела ќе се овозможи задоволување на потребите за изградба на фотоволтаична централа со капацитет од 17,55 MW и изградба на Е1.8 трансформаторски станици и пропратни објекти за централата и инфраструктура.

3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНИРАЊЕТО И ПРОГРАМСКИТЕ СОДРЖИНИ

Цел на изработка на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за уредување на земјиште со намена Е1.13- површински соларни и фотоволтаични електрани над 10 MW на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396 И ДЕЛ ОД КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО е да се оформи градежна парцела за изградба на фотоволтаична централа за производство на електрична енергија што преставува стратешки потег во обезбедување на енергетска независност како и зачувување на земјиштето од загадување. Фотоволтаичните центри со својот технолошки процес на производство на електрична енергија не влијаат на загадување на човековата околина.

Со планирање на просторот за намена фотоволтаични електрани ќе се овозможи рационално користење на земјиштето кое сега не се обработува, ќе се овозможи развој на непосредна околина со која се граничи која како бенефит од фотоволтаичната централа ќе може да ја користи патната и електроенергетската инфраструктура. Со ваков вид на градба покрај енергетската независност што се обезбедува на државно ниво се обезбедува и локален развој на непосредната околина.

Урбанистичкиот план ќе се изработи врз основа на методологија и содржина која произлегува од Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник бр.32/20) и Правилникот за урбанистичко планирање (Службен весник на РСМ број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

4. МЕТОДОЛОГИЈА

Методологијата на изработка на Урбанистички план за подрачја и градби од државно значење за уредување на земјиште со намена Е1.13- површински соларни и фотоволтаични електрани над 10 MW ќе биде во согласност со Законот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ 32/20) и Правилникот за урбанистичко планирање (Службен весник на РСМ број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

При изработка на Урбанистичкиот план ќе се обезбедат податоци од надлежни институции во врска со постојна комунална инфраструктура, културно наследство, мерки за заштита и спасување, животна средина и сл.

Изработувањето на урбанистичкиот план треба да биде во согласност со Законот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ 32/20), Правилникот за урбанистичко планирање (Службен весник на РСМ број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), Закон за безбедност во сообраќај (Сл. весникна РМ. бр. 169/15, 226/15, 55/16 и 11/18), Закон за заштита на животната средина (Сл. весникна РМ. бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/ 14,44/15, 129/15, 192/15, 39/16), Закон за заштита на природата (Сл.весникна РМ, број 67/04,14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16 и 63/16), Закон за заштита на културно наследство (Сл.весник на РМ, број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13,137/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18), Законот за заштита и спасување (Сл.весникна РМ број 93/12 – пречистен текст, 41/14, 129/15, 106/16 и 243/18), Закон за јавни патишта и друга законска регулатива.

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОР

ЈУНИ 2023

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Арх.бр. УП1-15 1638/2022

Дата: 25.08.2022

Врз основа на член 88 од Законот за општа управна постапка ("Службен весник на Република Македонија" бр. 124/15), како и врз основа на член 42, став 1 и став 9 од Законот за урбанистичко планирање ("Службен весник на Република Македонија" бр. 32/20), а во врска со член 4, став 3 од Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 39/04), министерот за животна средина и просторно планирање, го донесе следното:

РЕШЕНИЕ
за Услови за планирање на просторот

1. Со ова Решение на Министерството за транспорт и врски му се издаваат Услови за планирање на просторот за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 39, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево.

Предвидените површински соларни и фотоволтаични електрани ќе бидат со капацитет над 10 MW.

Вкупната површина на планскиот опфат изнесува 18,8 ха.

2. Условите за планирање на просторот од точка 1 на ова Решение, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со тех. бр. Y33722 се составен дел на Решението.

3. Условите за планирање на просторот за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 39, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија и заклучни согледувања со обврзувачка активност од планската документација од повисоко ниво и графички прилози кои претставуваат Извод од планот.

4. Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработка на планската документација потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за животна средина ("Службен весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) како и подзаконските акти донесени врз основа на истиот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Министерството за транспорт и врски, врз основа на член 42, став 1 од Законот за урбанистичко планирање ("Службен весник на Република Македонија" бр. 32/20), поднесе барање преку е-урбанизам, со број на постапка УП 44553, до Агенцијата за планирање на просторот за издавање на Услови за планирање на просторот за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 39, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево.

Согласно член 42, став 8 од истоимениот закон, Агенцијата за планирање на просторот ги изработи Условите за планирање на просторот за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 39, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево и ги достави до Министерството за животна средина и просторно планирање под бр. УП1-15 1638/2022 од 24.08.2022 година.

Условите за планирање на просторот за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 39, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот и поставувањето на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот.

Заклучните согледувања, дефинирани во Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија претставуваат обврзувачки активности во понатамошното планирање на просторот.

Врз основа на горенаведеното, а согласно член 88 од Законот за општа управна постапка ("Сл. весник на Република Македонија" бр. 124/15), Министерството за животна средина и просторно планирање го донесе ова Решение и одлучи како во диспозитивот.

ПРАВНА ПОУКА: Против решението за услови за планирање на просторот може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 15 дена од приемот на решението.

Изготвил: Дејан Гацовски

Одобрил: Соња Фурнајска

ПО ОБЛАСТУВАЊЕ НА МИНИСТЕР
РАКОВОДИТЕЛ НА СЕКТОР
Nehi Rexhepi

**УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ
ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА,
КО БАЊА,
ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО
КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Тех. бр. Y33722

Скопје, август 2022

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ
ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА,
КО БАЊА,
ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО
КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Барател: Министерство за транспорт и врски

Тех.бр. Y33722

Раководител на задачата:
Александар Ивановски, д.и.а.

Координатор:
м-р Кристина Николовска, д.и.а.

Помошник раководител на сектор за ИТ и инфраструктура
м-р Соња Георгиева Депинова, д.г.и.

Агенција за планирање на просторот
по Овластување на Директорот
бр.0306-1229/1 од 12.08.2022

м-р Соња Георгиева Депинова, д.г.и.

Скопје, август 2022

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 39, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања,

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

На седницата одржана на 11.06.2004 година, Собранието на Република Македонија, го донесе Просторниот план на Република Македонија како највисок, стратешки, долгорочен, интегрален и развоен документ, заради утврдување на рамномерен и одржлив просторен развој на државата, определување на намената, како и уредувањето и користењето на просторот.

Со Просторниот план се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат услови за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Со донесувањето на Планот се донесе и Закон за спроведување на Просторниот план на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија”, број 39/2004).

Со Законот се уредуваат условите начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на Планот.

Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, се заснова врз следните основни начела:

- јавен интерес на Просторниот план на Република Македонија;
- единствен систем во планирањето на просторот;
- јавност во спроведувањето на Просторниот план;
- стратешкиот карактер на просторниот развој на државата;
- следење на состојбите во просторот;
- усогласување на стратешките документи на државата и сите зафати и интервенции во просторот;
- **координација на Просторниот план на Република Македонија, со другите просторни и урбанистички планови и другата документација за планирање и уредување на просторот, како и со субјектите за вршење на стручни работи во спроведувањето на Планот.**

Спроведувањето на Планот подразбира задолжително усогласување на соодветните стратегии, основи, други развојни програми и сите видови на планови од пониско ниво, со Просторниот план.

Според член 4 од овој Закон, Просторниот план, се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес, просторен план на општина, на општините во градот Скопје и на Градот Скопје, како и со **урбанистички планови за населените места** и друга документација за планирање и уредување на просторот, предвидена со закон.

За изработка и донесување на плановите од став 2 на овој член, Министерството надлежно за работите на просторното планирање, издава Решение за Услови за планирање на просторот.

Условите за планирање на просторот се наменети за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 39, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево.

Вкупната површина на планскиот опфат изнесува 18,8 ha.

Предвидената моќност на површински соларни и фотоволтаични електрани ќе биде со капацитет над 10 MW.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот на населбата и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија.

Основни определби на Просторниот план на Република Македонија

Основната **стратешка определба** на Просторниот план на Републиката е остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата, како и **обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји.**

Остварувањето на повисок степен на интегрираност на просторот на Републиката подразбира **намалување на регионалните диспропорции**, односно квалитативни промени во просторната, економската и социјалната структура. Во инвестиционите одлуки, стриктно се почитуваат локационите, техно-економските и критериумите за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво. Една од основните цели на Просторниот план се однесува на штедење, рационално користење и заштита на природните ресурси, искористување на погодностите за производство и **лоцирање на активности на простори врзани со местото на одгледување или искористување.**

Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е **заштитата на земјодел-ското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I - IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.**

Во напорите за унапредување на квалитетот на живеењето во Републиката, посебно тежиште се става на **унапредувањето и заштитата на животната средина.** Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирањето на активностите, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

Природни и климатски карактеристики

Природните карактеристики на едно подрачје представуваат збир на вредности и обележја создадени од природата, а без учеството и влијанието на човекот во нив спаѓаат географската и геопрометната положба на подрачјето, релјефните карактеристики, геолошки, сеизмички, педолошки и климатски карактеристики.

Предметната локација се наоѓа во КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, северозападно од населено место Бања на надмоирска височина од 410-540 метри.

Досегашните набљудувани интензитети зборуваат дека е регистрирана максимална јачина на земјотресите до 8⁰ по Меркалиевата скалата на пошироката територија со што истата припаѓа во сеизмички опасни зони.

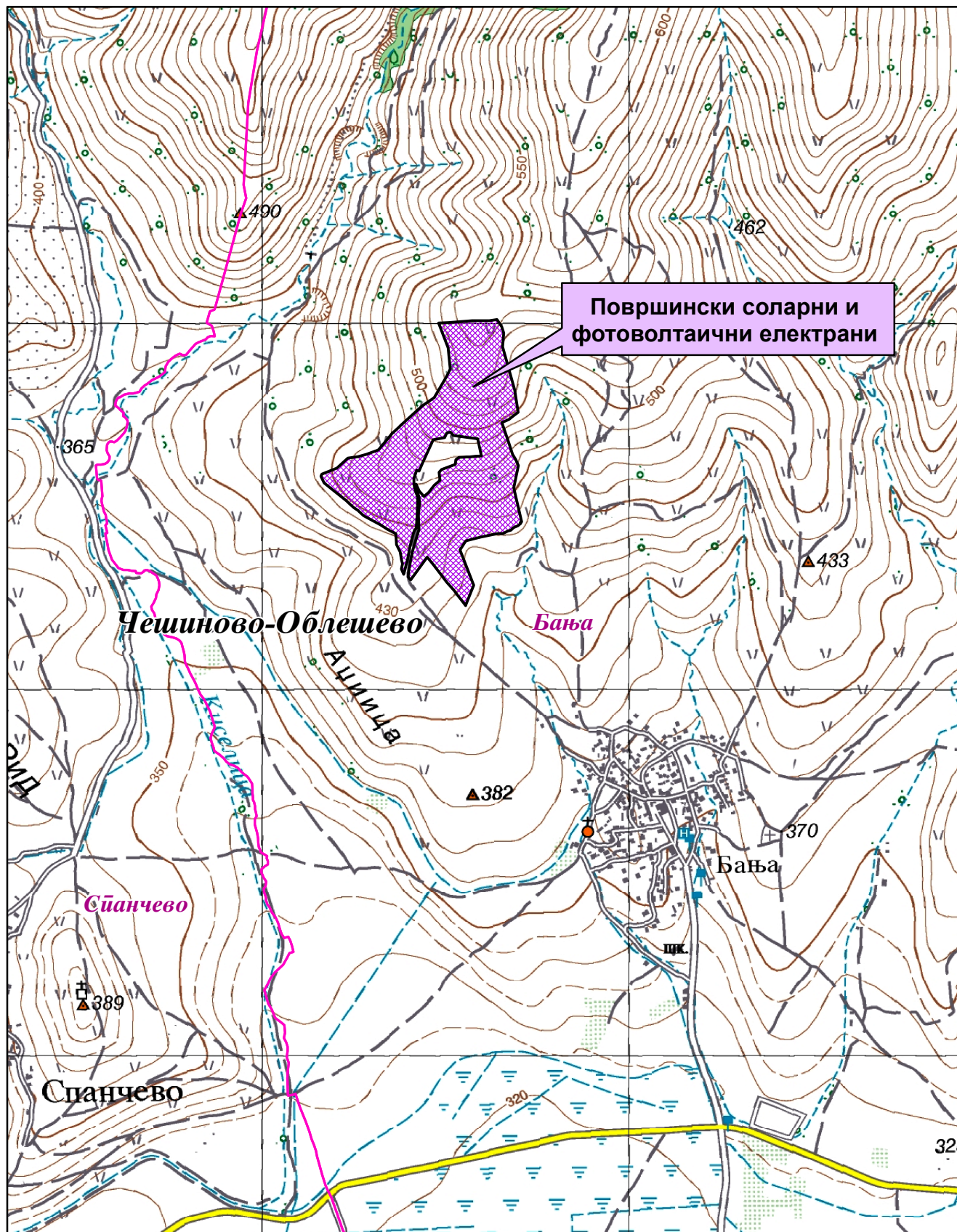
Според географската положба, овој предел е изложен на влијанијата на **континентално-субмедитеранската клима**. Тоа е типично транслационо подрачје и во него се комбинираат влијанијата на субмедитеранската и источно континенталната клима. При тоа, за климата во оваа општина од големо значење е нејзината диспозитивна положба помеѓу двете грамадни маси - Осоговските Планини и Плачковица, како и конфигурацијата на самата Кочанско-Виничка Котлина, која што е широко отворена кон запад, а од сите страни е оградена со високи планини. На тој начин, Котлината, каде што припаѓа и предметната локација, е заштитена од директното влијание на северните воздушни маси со планинскиот масив Осогово, и од директните јужни влијанија со планинскиот масив Плачковица.

Покрај географската ширина, надморската висина и пробивот на топол воздух по долината на р.Брегалница откај Повардарието, врз климата во околината влијаат и други фактори кои незначително ја модифицираат. Поголемата надморска висина и близината на Осоговските Планини придонесуваат летните горештини да бидат поретки во овој крај. Климата е карактеристична по тоа што тука се судираат две различни струења. Имено, по текот на р.Брегалница, продира во реонот изменето медитеранска клима, а откај Плачковица и Голак пробива континентална клима. Влијанијата на овие две климатски струења се гледаат и преку одгледувањето на некои земјоделски култури, на пример: афион, ориз, тутун и др., карактеристично за медитеранската клима: рж, овес, овошни насади, карактеристично за континенталната клима.

Ветровите се исто така честа појава во овој регион. Застапени се ветровите од сите 8 правци со доминација на ветровите од југозападен правец и од североисточен правец. Југозападниот ветар е со просечна честина од 155%. средна брзина од 2,2m/s и максимална јачина од 8 бофори. Втор по зачестеност е северниот ветар со просечна честина 110% и брзина 2,1m/s и максимална јачина од 8 бофори.

Просечно годишно на овој простор паѓаат 516,1mm врнежи, и тоа најмногу во ноември месец 60,2mm, а најмалку во септември со 32,1mm. Мразниот период изнесува 148 дена, просечно последниот пролетен мразен ден е 30.03, а апсолутен краен пролетен мраз е забележан 28.04.1984 год. Првиот есенски мраз просечно се јавува 3.11, а апсолутен почеток на мразниот период е забележан на 7.10.1971 год. Бројот на денови со снег е 18. Магливи денови во овој простор има само околу 6

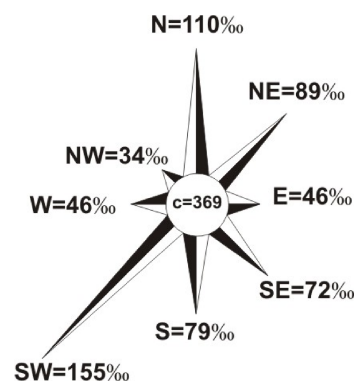
Местоположба на локацијата и ружа на ветрови

Општинска граница

Катастарска граница

дена годишно. Просечен број на денови кога паѓа град е 19 дена. Ведри денови има годишно 80, облачни денови 150 и тмурни денови 135. Влажноста на воздухот изнесува 70%, најголема е во декември месец со 81%, а најмала во јули месец со 60%. Просечно годишната температура на воздухот е 13⁰С, а годишна амплитуда е 22,1⁰С среден годишен минимум на температурата е 6,5⁰С, каде што јануари е најладен со -3,2⁰С, и најтопол јуни со 15⁰С. Средногодишен максимум е 18,6⁰С јануар со 5,3⁰С и јули со 29,9⁰С. Апсолутен максимум е забележан 8.7.1988 год од 41,2⁰С, а апсолутен минимум е забележан на 26.1.1963 год од -22,6⁰С.

Податоците се од мерна станица Кочани.

Економски основи на просторниот развој

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на економските дејности во "Просторниот план на Република Македонија" се темели на дефинираните цели на економскиот развој во "Националната стратегија на економскиот развој", определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот, поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на производните и услужни дејности.

Според економската структура, фазата од развојот во која се наоѓа економијата, степенот на расположивоста на факторите, економските состојби и економската позиција на Државата во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори.

Концепцијата на просторната организација на производните и услужни дејности поаѓајќи од објективните фактори, пазарните услови, доминацијата на приватната сопственост во економскиот систем и одлуките на државните и локалните органи, се остварува како комбинација на концентрацијата на стопанството на одделни места и дисперзија во просторот кои се комплементарни приоди во развојот и просторната разместеност на економските дејности.

Со разместувањето на производните и услужни дејности и со агломирањето на населението во просторот, се формираат центри-полови на развојот како што е Градот Кочани со гравитационо влијание врз планскиот опфат на локацијата за која се наменети Условите за планирање на просторот.

Половите на развој ги формираат оските на развојот детерминирани од географските карактеристики на просторите, т.е. релјефот, теченијата на реките и слично, а во современите текови позначајни се деловните односи, комуникациите, како и изградените инфраструктурни системи и стопански капацитети.

Со "Просторниот план на Република Македонија" дефинирани се пет оски на развој од кои релевантна за Општината на чиј простор се наоѓа локацијата за која се наменети Условите за планирање е "Јужната развојна оска" која што досега е ретко споменувана, но во иднина со ефектуирањето на сите претпоставки за развој, ќе го потврдува своето значење. Оваа развојна оска ги поврзува градовите: Струга - Охрид - Ресен - Битола - Прилеп - Кавадарци - Неготино - Штип - Кочани - Делчево и продолжува кон Благоевград во Р Бугарија. На запад продолжува кон

Елбасан - Р Албанија. Нема големи изгледи да стане меѓународна, но внатре во земјата таа поврзува значајни полови на развој.

Развојните оски имаат значајна улога во просторната организација, а во прв ред за модернизација на патиштата, за изградбата на далекуводи, гасоводи итн., со што ќе се создадат предуслови за поттикнување на развојот на вкупната економија во Регионот и интегрален просторен развој на Државата.

При спроведување на стратегијата за организација и користење на просторот за алокација на производни и услужни дејности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациона флексибилност и почитување на развојните фактори.

Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на производните и услужни дејности треба да базира на одржливост на економијата применувајќи ги законитостите на пазарната економија и релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено превенција и спречување на негативните влијанија на економските активности врз животната и работна средина.

Изградбата на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија во , КО Бања, Општина Чешиново-Облешево ќе биде во функција на одржливиот развој преку производство на енергија од обновливи извори (сончева енергија).

Една од планските определби утврдени со Просторниот план на Република Македонија е рационално користење на земјиштето заради што е неопходно пред започнување на сите активности да се утврди економската и општествена оправданост за зафаќање на предложената површина на локацијата со планската намена на земјиштето.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

Зачувувањето, заштитата и рационалното користење на земјоделското земјиште е основна планска определба и главен предуслов за ефикасно остварување на производните и другите функции на земјоделството, а конфликтните ситуации кои ќе произлегуваат од развојот на другите стопански и општествени активности ќе се решаваат врз основа на критериуми за глобална општествено-економска рационалност и оправданост со што ќе се постигнат следните зацртани цели:

- Запирање на тенденциите на прекумерна и стихијна пренамена на плодните површини во непродуктивни цели;
- Зголемување на продуктивната способност на земјоделското земјиште и подобрување на структурата на обработливите површини во функција на поголемо производство на храна;
- Привремено или трајно исклучување од процесот на производство на храна на терените каде концентрацијата на токсични материи од сообраќајни коридори во земјиштето, воздухот и водата се над дозволените норми;

- Рекултивирање и враќање на деградираното земјиште во земјоделска намена со мелиоративни и агротехнички зафати;
- Искористување на компаративните предности и погодности на одделни подрачја и стопанства за повисок степен на финализација и задоволување на потребите на преработувачките капацитети и нивна ориентација кон извоз;
- Обезбедување на материјални и други услови за дефинирање и реализација на програмата за реонизација на земјоделското производство поради рационално искористување на сите природни ресурси, човечки потенцијали и индустриско-преработувачки капацитети;
- Примена на мерки за одржлив развој, кои подразбираат: поголема употреба на природни ѓубрива, контролирана употреба на вештачки ѓубрива во склад со потребата на растенијата односно врз основа на стручни анализи, употреба на т.н еколошки ѓубрива, примената на т.н. систем капка по капка.

Согласно просторниот план на Република Македонија просторот на Републиката е поделен во **6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на Источен реон со 8 микрореони.**

При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Пренамената на земјоделското земјиште се регулира со Законот за земјоделско земјиште. Доколку при изработка на планската документација се зафаќаат нови земјоделски површини, надлежниот орган за одобрување на планските програми веднаш по заверка на истите до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство поднесува барање за согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

Планирањето и реализирањето на активностите за подобрување на условите за живот во Република С.Македонија треба да се во корелација со концептот за одржлив развој, кој подразбира рационално користење на природните и создадените добра. Одржливиот развој подразбира користење на добрата во мерка која дозволува нивна репродукција, усогласување на развојните стратегии и спречување на конфликти во сите области на живеење. Стратегијата за користење на водата и развој на водостопанството е условена од фактот дека Републиката е сиромашна со вода поради што треба рационално да се користи и троши. Колку водите во одреден простор може да се сметаат за „воден ресурс“ зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и

заштитата на живиот свет. Водата како „ресурс“ ја има многу помалку од „присутните води“.

Со Просторниот план на Република Македонија на територијата на Републиката дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): ВП „Полог“, „Скопје“, „Треска“, „Пчиња“, „Среден Вардар“, „Горна Брегалница“, „Средна и Долна Брегалница“, „Пелагонија“, „Средна и Долна Црна“, „Долен Вардар“, „Струмичко Радовишко“, „Охридско - Струшко“, „Преспа“ и „Дебар“. Оваа поделба овозможува пореално да се согледаат расположивите и потребните количини на вода за одреден регион.

Просторот на кој се предвидува изградбата на површинските соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија во КО Бања, Општина Чешиново Облешево, припаѓа на водостопанското подрачје (ВП) „Средна и Долна Брегалница“ кое го опфаќа сливот на реката Брегалница, од браната Калиманци до вливот во реката Вардар. На ова ВП припаѓаат сливовите на реките: Оризарска, Злетовска, Св. Николска, Осојница, Зрновка, Козјачка и Лакавица.

ВП „Средна и Долна Брегалница“ е сиромашно со вода. За сливот на реката Брегалница специфичното истекување мерено кај водомерната станица „Берово“ изнесува $11,8 \text{ l/s/km}^2$, додека на водомерните станици „Очи Пале“ изнесува $5,9 \text{ l/s/km}^2$ и на в.с. „Штип“ изнесува $4,1 \text{ l/s/km}^2$. (За споредба - во сливот на река Радика $q = 26,2 \text{ l/s/km}^2$, за река Треска $q = 12,9 \text{ l/s/km}^2$).

Од вкупно регистрирани 4.414 извори во Републиката во ова ВП регистрирани се 255 извори, но ни еден не е регистриран како извор со значајна издашност.

Друг значаен ресурс се подземните води кои најчесто се одликуваат со висок квалитет на водата, имаат големо значење во обезбедувањето на потребните количини на вода, но не се доволно истражени. Посебен вид на подземни води се термалните, термоминералните и минералните води од кои во со значаен квалитет и капацитет, се забележани на просторот Истибања - Кочани - Штип.

За целосно искористување на потенцијалот на водотеците (хидроенергетски, за водоснабдување на населението и индустријата и за наводнување) во ВП „Долна и Средна Брегалница“ изградени се акумулациите Градче (Кочанско Езеро) на реката Кочанска, Пишица на реката Пишица, Мантово на р. Лакавица и Мавровица на р. Мавровица. За идниот период се предвидува изградба на акумулациите: Јагулар на реката Брегалница, Речане на Оризарска Река и Баргала на Козјачка Река.

Изградбата на површинските соларни и фотоволтаични електрани каде ќе се користи сончевата енергија, како обновлив ресурс, за производство на електрична енергија во подрачје кое е сиромашно со вода, ќе допринесе за подобрување на енергетската покриеност на регионот во согласност со принципите на еколошко и одржливо искористување на природните ресурси.

За наводнување на обработливите површини во ВП „Средна и Долна Брегалница“ изградени се системи за наводнување кои покриваат површина од 25.758 ха. За планскиот период до 2020 год. се предвидува да се наводнуваат вкупно 49.069 ха. При изработката на документацијата да се утврди местоположбата на постоечката и планираната инфраструктура за наводнување и одводнување на

обработливите површини и соодветно на тоа да се предвидат мерки за нивна заштита и непречено функционирање.

Енергетика и енергетска инфраструктура

Од аспект на енергетиката и енергетската инфраструктура со Просторниот план на Република Македонија се дефинираат состојбите, потребите и начините на задоволување на потрошувачката на разните видови на енергија во Републиката. При тоа приоритет се дава на намалување на увозната зависност на енергенти и енергија, односно задоволување на потрошувачката со домашно производство.

Според статистичките податоци последниве години во Република С.Македонија над 30% од потрошената електрична енергија е од увозно потекло за што се одвојуваат големи девизни средства. Зголемената потрошувачка на енергетски горива ја наметнува потребата од подобрувањето на енергетската ефикасност. Европската регулатива “Европа 2020” за паметен, одржлив и сеопфатен развој предвидува мерки за намалување на емисиите на издувни гасови, зголемување на користењето на обновливи извори на енергија и зголемување на енергетската ефикасност. Имплементирањето на овие мерки, ќе придонесе за подобра односно поквалитетна иднина за следните генерации, отворање на нови работни места, а истовремено се обезбедуваат услови за одржлив развој. Со рационално искористување на енергетските извори им се овозможува на идните генерации да имаат ресурси за сопствен раст и развој.

Размената на електрична енергија помеѓу балканските електроенергетски системи (чии земји најчесто се увозници) е многу значајен фактор за натамошниот развој. Електроенергетските системи на балканските земји треба да бидат поврзани со конективни водови кои што нема да преставуваат тесно грло во трансмисија на потребните количини на електрична моќност. Државата досега има 400 kV конективни водови со Грција (кон Солун и Лерин) и Косово (Косово-Б) и кон Бугарија (Црвена Могила) а во план е градбата на вод кон Албанија. Планираната, со Просторниот план на Република Македонија, траса на водот од Скопје5 кон Србија е сменета и изграден е водот Штип-Србија.

Локацијата наменета за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, нема конфликт со постојните и планирани енергетски водови. Така постојниот 110kV далновод Штип-Кочани минува на 2,0km јужно од оваа локација.

Градбата на површински соларни и фотоволтаични електрани ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.

Гасовод

Природниот гас, со сегашната потрошувачка, малку е застапен во енергетскиот сектор во Републиката. Со негова зголемена употреба се воведува еколошки поприфатливо гориво кое со својот хемиски состав и висока калорична моќ, претставува одлична замена за нафтата, нејзините деривати, јагленот и другите цврсти и течни горива. Природниот гас испушта помалку штетни материји

во однос на другите енергенти, заради што аерозагадувањето е сведено на минимум.

Изградениот крак Жидилово-Скопје е дел од меѓународниот транзитен гасоводен систем Русија-Романија-Бугарија-С.Македонија. Се планира во идниот период доизградба на гасоводната мрежа во Републиката и поврзување со мрежите на соседните држави што ќе овозможи зголемување на сигурноста во снабдувањето на сите региони во Републиката но и урамнотежување на потрошувачката во текот на целата година.

Со изградба на делницата-1 (Клечовце-Штип-Неготино) на гасоводниот систем се овозможија поволни услови за развој на гасоводната мрежа во овој регион. Трасата на овој гасовод минува на 18.4km југо западно од оваа локација.

Население

Утврдувањето на концептот на просторната организација, уредувањето и користењето на територијата на Републиката, а во контекст на тоа и стопанската структура, зависи од развојот, структурните промени и просторната дистрибуција на населението.

Врз основа на прогноза за бројот, структурата, темпото на растежот, критериумите за разместување и подвижноста, треба да се покаже просторно-временската компонента на остварување на идната организација и уредување преку демографскиот аспект.

Демографските проекции, кои на планирањето му даваат нова димензија, покажуваат или треба да покажат, како во иднина ќе се формира населението, неговиот работен контингент (работна сила) и домаќинствата и како треба да придонесат кон сестрано согледување на идната состојба на населението како произведен дел, потрошувач и управувач - креатор.

Тргувајќи од определбата дека **популациската политика преку систем на мерки и активности** треба да влијае врз природниот прираст, се оценува дека за обезбедување на плански развој и излез од состојбата на неразвиеност се наметнува водењето активна популациска политика во согласност со можностите на социо-економски развој на Републиката. Во овие рамки треба да се води единствена популациска политика со диференциран пристап и мерки по одделни подрачја, со цел да се постигне **оптимализација во користењето на просторот и ресурсите**, хуманизација на условите за семејниот и општествениот живот на населението, намалување на миграциите, како и создавање на услови за порамномерен регионален развој на Републиката.

Како демографска рамка, населението е значајна категорија која треба да се има во предвид при апроксимацијата на потенцијалните работни ресурси и потенцијалните потрошувачи и корисници на сите видови услуги.

Урбанизација и мрежа на населби

Урбанизацијата како сложен, динамичен процес треба да претставува основна рамка и влијателен фактор во насочувањето на долгорочниот просторен развој на Република С.Македонија. Под поимот урбанизација се подразбира во прв ред развој на градовите изразен со порастот на нивното население, социјалните и

политички функции и во изградбата и уредување на нивните просторно физички структури. Во поширока смисла урбанизацијата го опфаќа и развојот на руралните населби и простори кој е резултат на промените кои водат кон намалување на разликите помеѓу градот и селото.

Ваквите и слични иницијативи на соодветен начин се вградени во основните цели на урбанизацијата и развој и уредување на населбите, дефинирани во Просторниот план на Република Македонија.

Една од **целите** согласно Просторниот план на Република Македонија која треба да се земе во предвид при изработка на **површински соларни и фотоволтаични електрани**, предвидува:

- **Планско уредување и екипирање на населбите со елементи на комунална инфраструктура.**

Од аспект на урбанизацијата при поставувањето на вакви објекти во просторот треба да се обрне внимание на изборот на локации од аспект на заштита на продуктивното земјиште, како и нивно вклопување во постојниот урбан модел на просторот и пејзажното обликување на окружувањето.

Иницијативата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, ќе овозможи поефикасно снабдување на населбите со електрична енергија, што е особено значајно за оние кои немаат соодветно, односно квалитетно снабдување. Преку воведување на алтернативни извори на енергија се овозможува заштеда на необновливи извори на енергија што е еден од основните приоритети во одржливиот развој.

Домување

Основните цели на Просторниот план во областа на домувањето се во функција на оптимална проекција на станбениот простор, а се однесуваат на: обезбедување стан за секое домаќинство, подобрување на станбениот стандард, изградба на адекватна инфраструктура во функција на поквалитетен стандард на домување, асеизмичност во градбата, замена на субстандардниот станбен фонд и изнаоѓање модуси и дефинирање на критериуми за надминување на појавата на бесправна изградба.

Современата технологија, автоматизација и модернизација навлегува во сите пори на современиот живот, па оттаму предизвикува битни трансформации и во станот, кои квалитативно го менуваат традиционалниот тип на домување.

Порастот на животниот стандард и порастот на културата на домувањето доведуваат до постојано зголемување на површината на станот, подобрување на внатрешната организација и распоред, **квантитативно и квалитативно подигнување на комуналната опременост на станот.**

Во тој контекст, оваа иницијатива за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, е во функција на обезбедување поквалитетни услуги за снабдување на домаќинствата со електрична енергија во овој дел на

Републиката, со што се овозможува квалитативно и квантитативно подигнување на комуналната опременост на станот.

Јавни функции

Организацијата на јавните функции е директно поврзана со планирањето и уредувањето на населбите и зависи од типот на населбата, нејзиното место и улога во хиерархијата на населбите и соодветното ниво на централитет.

Локацијата изградба за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, е во функција на развој на стопанските активности и е надвор од урбаниот опфат на најблиската населба, така што нема препораки и обврски за организација на јавни функции, што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустрија

Развојот и просторната разместеност на индустријата претставува значаен фактор и движечка сила за поттикнување на развојот на вкупната економија и модернизација на другите области од економскиот и општествениот живот. Ефикасното и успешно спроведување на насоките и определбите за поттикнување на развојот на индустриските дејности и нивно рационално разместување во просторот ги детерминираат позитивните промени и во другите сегменти на економијата: пораст на вработеноста, зголемување на бруто домашниот производ, подобрување на животниот стандард и др.

Со плански и организиран начин на ширење на инфра и супраструктурата и создавањето на други погодни услови за локација на производни капацитети во просторот околу општинските центри и во поширокиот рурален простор, се обезбедуваат основи врз кои може да се очекува остварување на просторната разместеност на индустријата, преку моделот на концентрираната дисперзија.

Во планскиот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.

Изградбата на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија во , КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, ќе биде во функција на развој на енергетскиот сектор што кореспондира со основните определби на Просторниот план на Р Македонија за одржлив развој.

Индустријата која е водечка стопанска дејност и двигател на развојот на вкупната економија има значајно влијание врз квалитетот на животната средина. Во услови на усвоената развојна парадигма на “одржлив” развој, напорите треба да се насочат кон суштествени промени во стратегијата и политиката за развој и просторна алокација на производните капацитети засновани на принципите на еколошка заштита.

Сообраќај и врски

Комуникациската мрежа на Република Северна Македонија, сочинета од повеќе комуникациски потсистеми, е етаблирана преку системот за сообраќај и врски врз чија основа, помеѓу другото, се темели и организацијата на просторот на државата. Комуникациските системи во Републиката, кои се од особено значење за развојот на стопанските активности, се очекува да се подобруваат, унапредуваат и да се развиваат во две насоки на развој на комуникациите:

- екстерното поврзување на државата (стратешки коридори);
- интерното поврзување во државата (регионални и локални потреби).

Основа за *екстерното поврзување* на државата се дефинираните комуникациски коридори согласно меѓународните конвенции и препораки, што воедно се и основа за ориентација кон европските и балканските определби за економски и технолошки комуникации, што е од особено значење за извозот.

Основата за *интерното поврзување* во државата односно планирање и развој на патната мрежа на Државата се базира на категоризација на патиштата, на стратешки дефинирани меѓународни коридори за патен сообраќај, на досега изградената европска патна мрежа-ТЕМ со “Е” ознака на патиштата, на досега изградената магистрална и регионална патна мрежа, како и на определбите од долгорочната стратегија за развој.

Мрежата на патишта “Е” ознака што ги дефинира меѓународните коридори за патен сообраќај низ Републиката се: Е-65, Е-75, Е-850, Е-871.

Според Просторниот план на Република Македонија, автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:

- **Е-65** што се поклопува со делови од магистралните патишта М-3, М-4 и М-5 - (СР-Блаце-Скопје-Тетово-Кичево-Требеништа-Охрид-Битола-Меџитлија-ГР) - коридор за патен сообраќај во насока север-југ
- **М-5** - (Крстосница Подмоље-Охрид-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Бабуна-крстосница Отовица-Штип-Кочани-Делчево-БГ-Звегор), со (Крак Битола-крстосница Кукуречани-ГР-Меџитлија)

Врз основа на **Одлуката за категоризација на државните патишта** („Службен весник на Република Македонија” број 133/11, 150/11 и 20/12) овој магистрален патен правец се преименува со ознаката:

- **А3 (М-5)** - (Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид-Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница со Бугарија-граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција-граничен премин Меџитлија-делница Косел-врска со А-3-Охрид-граница со Албанија-граничен премин Љубаништа.

Во идната патна мрежа на Републиката, основните патни коридори ќе ги следат веќе традиционалните правци во насока север-југ (коридор 10), односно исток-запад (коридор 8), што се вкрстосуваат во просторот помеѓу градовите: Скопје, Куманово и Велес. На тој начин дел од магистралните патишта во Републиката ќе формираат три основни патни коридори, што треба да се изградат со технички и експлоатациони карактеристики компатибилни со системот на европските автопатишта (ТЕМ):

- север-југ: М-1 (Србија - Куманово - Велес - Гевгелија - Грција),
- исток-запад: М-2 и М-4 (Бугарија-Крива Паланка-Куманово-Скопје-Тетово-Струга-Албанија и крак Скопје - Србија),
- исток-запад: М-5 (Бугарија - Делчево - Кочани - Штип - Велес -Прилеп - Битола - Ресен - Охрид- Требеништа - М4 (крак Битола -граница со Грција).

На автопатската и магистралната патна мрежа се надоврзуваат **регионалните патишта**, што заедно со локалните категоризирани патишта ќе ја сочинуваат патната мрежа на Републиката.

Релевантен регионален патен правец за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегува во групата на **регионални патишта "Р2"** и е со ознака:

- Р2342 - (Тркање-врска со А3 –Соколарци-Пишица-врска со Р1205)

Динамиката за реализација на мрежата, што ќе овозможи целосно опслужување на Републиката, ќе биде во функција на сообраќајните потреби (очекуваниот обем на сообраќајот), потребите за интеграција во европскиот патен систем, како и економската моќ на државата, а трасите на меѓународните и магистралните патишта, задолжително ќе поминуваат надвор од населените места и се предлага да се решаваат со денивелирано вкрстосување со останатата патна мрежа.

При планирање да се почитува Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и 174/21).

При планирање да се почитува заштитна зона на патот, согласно Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и 174/21).

Железнички сообраќај: Концепцијата за развој на железничкиот систем базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничката мрежа на Републиката со соодветните мрежи на Република Бугарија и Република Албанија.

Железничката мрежа на Републиката, во планскиот период, треба да ја сочинуваат: магистрални железнички линии од меѓународен карактер, регионални линии и локални линии.

1. Магистрални железнички линии од меѓународен карактер:

- СР- Табановце-Скопје-Гевгелија-ГР..... 213,5 km
- СР - Блаце-Скопје31,7 km
- СР -Кременица-Битола-Велес.....145,6 km
- БГ -Крива Паланка-Куманово84,7 km
- АЛ-Струга-Кичево-Скопје143,0 km

Покрај постојните врски Табановце и Блаце на север, односно Гевгелија и Кременица на југ, ќе се изврши и соодветно поврзување на исток кон Република Бугарија, односно на запад кон Република Албанија, со што ќе се овозможи

целосно интегрирање на македонскиот железнички систем со соодветните системи на соседните држави.

Во планскиот период меѓудругото, се очекува развој на интегралниот транспорт, односно техничко-технолошкото доопремување на Македонските железници за извршување на задачите и за вклучување во меѓународниот сообраќај, што е во согласност со стратегијата на развојот на железничкиот сообраќај и со реалните можности на Државата.

Според Просторниот план на Република Македонија, железничката мрежа релевантна за предметниот простор е во групата на регионални железнички линии:

– Велес-Кочани.....85,6 km

Воздушен сообраќај: Воздушните патишта во Државата се интегрален дел од европската мрежа на воздушни коридори со ширина од 10 наутички милји во кои контролирано се одвиваат прелетите над територијата на државата.

Примарната аеродромска мрежа треба да ја сочинуваат вкупно 4 аеродроми за јавен воздушен сообраќај, и тоа во Скопје, Охрид, Струмица и Битола. Аеродромот во Скопје е оспособен за прием и опрема на интерконтинентални авиони, аеродромот во Охрид е реконструиран во повисока-II категорија, а новите аеродроми што се предвидуваат во Струмица и Битола се предвидени да бидат со доминантна намена за карго транспорт на стоки.

Секундарната аеродромска мрежа се предлага да ја сочинуваат сегашните 5 реконструирани и технички доопремени спортски аеродроми и вкупно 15 аеродроми за стопанска авијација, од кои 7 нови. Покрај тоа треба да се уредат и околу 20 терени за дополнителен развој на воздухопловниот спорт и туризам во согласност со меѓународните прописи за ваков вид на аеродроми.

Радиокомуникациска и кабелска електронско комуникациска мрежа

Радиокомуникациска мрежа е јавна електронска комуникациска мрежа со која се обезбедува емитување, пренос или прием на знаци, сигнали, текст, слики и звуци или други содржини од каква било природа преку радиобранови. Основни елементи на примопредавателниот систем се: антените, антенските столбови, водови, засилувачи и друго.

Јавните електронски комуникациски мрежи треба да се планираат, поставуваат, градат, употребуваат и слично под услови утврдени со Законот за електронските комуникации, прописите донесени врз основа на него, прописите за просторно и урбанистичко планирање и градење, прописите за заштита на животната средина, нормативите, прописите и техничките спецификации содржани во препораките на Европската Унија.

Изложеноста на јавноста на нејонизирачко електромагнетно зрачење со пуштањето во работа на антенски систем не треба да ги надминува вредностите пропишани со Упатството за гранични вредности при изложеност на нејонизирачко зрачење издадено од Меѓународна комисија за заштита од нејонизирачко зрачење (ICNIRP – International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection). Агенцијата за електронски комуникации врши контрола со мерење на

нејонизирачкото електромагнетно зрачење, со цел да ја утврди усогласеноста на антенските системи со граничните вредности.

Оператори на мобилната телефонија во Републиката се: М-Телеком, А1 Македонија, Телекабел и Лајкамобајл. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат:

- Квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:
 - региони, општини, населени места,
 - подрачја од јавен интерес (културно-историски, спортски, стопански, индустриски, погранични зони и др.),
 - сообраќајна и транспортна инфраструктура.
- Подготовка на проекти за развој на мрежата согласно постоечката инфраструктура на теренот.
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Овој регион покриен е со сигнал на мобилна телефонија на мобилните оператори.

Кабелска електронска комуникациска мрежа - се користи за дистрибуција на јавни електронски комуникациски услуги до крајниот корисник. Пристапниот дел на мрежата е изграден од кабли (од бакарни парици, коаксијални, хибридни коаксијално-оптички и/или оптички) и придружни дистрибутивни и изводни точки: канали, цевки, кабелски окна/шахти, надворешни ормари и др.

Јавната кабелска електронска комуникациска мрежа и придружните средства треба да се планираат, проектираат, поставуваат и градат на начин кој нема да ја попречува работата на другите електронски комуникациски мрежи и придружни средства, како ни обезбедувањето на другите електронски комуникациски услуги.

Изградбата на јавните електронски комуникациски мрежи и придружни средства треба да се обезбеди:

- заштита на човековото здравје и безбедност,
- заштита на работната и животната средина,
- заштита на просторот од непотребни интервенции,
- заштита на инфраструктурата на изградените јавни електронски комуникациски мрежи,
- унапредување на развојот и поттикнување на инвестиции во јавните електронски комуникациски мрежи со воведување на нови технологии и услуги, а особено со воведување на следни генерации на јавни електронски комуникациски мрежи.

АД “Македонски Телекомуникации” и останатите оператори за своите корисници обезбедуваат широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни комуникациони услуги, јавни говорници и др. Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената електронска комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Телефонските корисници во ова подрачје во електронско комуникацискиот сообраќај приклучени се преку телефонската централа во **Чешиново-Облешево**.

Операторите на јавна кабелска електронска комуникациска мрежа треба да обезбедат можност за широкопојасен пристап до услуги (broadband) со големи брзини на: 100% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 30 Mbps и најмалку 50% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 100 Mbps.

За новопредвидените градби, изградената електронска комуникациска инфраструктура за пренос со големи брзини треба да им овозможи на сите корисници слободен избор на оператор, а на сите оператори пристап до градбите под еднакви и недискриминаторски услови.

Заштита на животната средина

Анализата на влијанијата врз животната средина, како превентива, има за цел да ги идентификува можните проблеми, да ги рационализира трошоците и да направи оптимален избор на мерките за заштита на животната средина. За разлика од “пасивниот” пристап, со кој се применуваат заштитни мерки по настанатиот проблем, што претставува финансиско оптоварување на производителите, давачите на услуги и општеството во целост, превентивната заштита на животната средина се трансформира во елемент на развој и појдовна основа за глобалното управување со животната средина засновано на принципите на **одржливиот развој**. Одржувањето на континуитет во следењето на состојбите во медиумите и областите на животната средина, дава претстава за трендот на промени кои настанале во текот на подолг временски период на анализираното подрачје, како основа за планирање и предвидување на промените кои би можело да се очекуваат во животната средина во временската рамка на која се однесува планскиот документ.

Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.

Имајќи во предвид дека енергијата на сончевото зрачење претставува најобилен, неисцрпен, бесплатен и обновлив извор на енергија, кој не ја загадува околината, при разработка на влијанијата од фотоволтаичните електрани врз животната средина констатирано е дека истите не создаваат емисии на штетни материи, не трошат гориво и не создаваат бучава. Досегашните научни истражувања посочуваат дека единствено негативно влијание по човековата околина е потребата од зголемена површина на земјиште за нивно инсталирање. При реализација на предвидените активности за изградба на фотоволтаични електрани треба да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности, квалитетот и количината и режимот на површинските и подземните води.

Доколку при изградбата на површински соларни и фотоволтаичните електрани се создаде отпад, создавачите на отпад се должни во најголема можна

мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. При **управување со отпадот** по претходно извршената **селекција**, отпадот треба да биде преработен по пат на **рециклирање**, повторно употребен во истиот или во друг процес за екстракција на секундарните сировини или пак да се искористи како извор на енергија. Создадениот отпад треба да се депонира организирано со контролиран транспортен систем во постојната депонија. Потребно е да се потенцира дека создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

Заштита на природното наследство

Од областа на **заштита на природата** (*природното наследство, природните реткости и биолошката и пределската разновидност*), документацијата на предметниот простор треба да се усогласи со Просторниот план на Република Македонија, врз основа на режимот за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на објекти кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштитата.

Особено внимание при заштита на природата, треба да се посвети на начинот, видот и обемот на изградбата што се предвидува во заштитените простори за да се одбегнат или да се надминат судирите и колизиите со инкомпатибилните функции. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- Оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа;
- Обезбедување на одржливо користење на природното наследство во интерес на сегашниот и идниот развој, без значително оштетување на деловите на природата и со што помали нарушувања на природната рамнотежа;
- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата;
- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата;
- Правилан избор на соодветна локација.

Согласно Законот за заштита на природата („Службен весник на Република Македонија“ број 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16 и 113/18) и Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ број 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и 89/22) потребно е внесување на мерки за заштита на природата при планирањето и уредувањето на просторот и истите треба строго да се почитуваат.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Планскиот опфат се наоѓа во заштитено подрачје “Осоговски Планини” кое што е прогласено со Одлука за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје во категорија V - заштитен предел (Службен весник на РСМ, бр.277/2020). Согласно Законот за заштита на природата и актот за прогласување на заштитеното подрачје, во заштитениот предел се воспоставуваат следните зони:

- Зона за строга заштита со вкупна површина од 1 833.04 ha;
- Зона за активно управување со вкупна површина од 2 546.6 ha;
- Зона за одржливо користење со вкупна површина од 44 345.27 ha и
- Заштитен појас со вкупна површина од 82.25 ha.

Предметната локација се наоѓа во зона за одржливо користење, којашто претставува значителен дел од заштитеното подрачје која не поседува високи вредности за заштитата, каде што се наоѓаат инфраструктурни објекти, објекти на културното наследство, типови на шумски насади коишто не се карактеристични за подрачјето, како и населени места со околното земјоделско земјиште. Зоната за одржливо користење во заштитениот предел “Осоговски Планини” зафаќа површина од 44345.27 хектари или 90.86 % од површината на заштитеното подрачје. Границата на зоната за одржливо користење ја следи границата на целото заштитено подрачје.

При изработка на документацијата не предметниот простор, да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за заштита на природата (Службен весник на Република Македонија, број 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21), подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, како и Одлуката за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје во категорија V - заштитен предел (Службен весник на РСМ, бр.277/2020).

Предметниот простор се наоѓа во подрачје “Осогово” кое е идентификувано подрачје во Националната Емералд мрежа.

Доколку при изработката на предметната документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување на природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;

- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културното наследство

Во своето милениумско постоење, човековата цивилизација од праисторијата до денес, на територијата на нашата држава, оставила значајни траги од вонредни културни, историски и уметнички вредности кои го потврдуваат постоењето, континуитетот и идентитетот на македонскиот народ на овие простори.

Просторниот аспект на недвижното културно наследство е предмет на анализа во корелација со долгорочната стратегија на економски, општествен и просторен развој, односно стратегија за зачувување и заштита на тоа наследство во услови на пазарно стопанство.

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, за потребите на Просторниот план на Републиката, изготви Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство во кој е даден Инвентар на недвижното културно наследство од посебно значење.

Инвентарот содржи список на регистрирани и евидентирани недвижни културни добра, што подразбира список на недвижните предмети со утврдено својство споменик на културата, односно на недвижните предмети за кои основано се претпоставува дека имаат споменично својство. Тоа се: археолошки локалитети, цркви, манастири, џамии, бањи, безистени, кули, саат кули, турбиња, мавзолеи, конаци, мостови, згради, куќи, стари чаршии, стари градски јадра и други споменици со нивните имиња, локации, блиските населени места, период на настанување и општините во кои се наоѓаат спомениците.

Согласно постоечката законска регулатива, видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменични целини и културни предели.

На подрачјето на катастарската општина Бања, која е предмет на анализа има евидентирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

1. Археолошки локалитет "Бања," Бања, римски период;
2. Археолошки локалитет "Браница," Бања, доцноримски период;
3. Археолошки локалитет "Грамади," Бања, доцноримски период;
4. Археолошки локалитет "Село," Бања, доцноримски-рановизантиски период;
5. Археолошки локалитет "Тркански Рид," Бања, доцноримски период;

Во Археолошката карта на Република Македонија¹, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарската општина, евидентирани се археолошките локалитети:

- КО Бања – *Браница*, населба од доцноантичко време; *Во Селото*, населба од доцноантичко време; *Грамади*, населба од доцноантичко време; *Тркањски Рид*, населба од доцноантичко време; *Турски Гробишта*, населба од доцноантичко време.

Според Просторниот план на Р. Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдениот локалитет со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижното наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивна заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите, како и во вкупниот развој на државата;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно - историска димензија и нивна соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштитата на недвижното културно наследство.

Културното недвижно наследство во просторните и урбанистички планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационо ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Туризам и организација на туристички простори

Туризмот и угостителството со својата основна функција-прифаќање, сместување и истовремено задоволување на голем број разновидни барања и желби на туристите, влијае врз вкупната економија и развојот на одредена средина, а исто така има изразено влијание и врз просторот во кој ја извршува својата дејност. Туризмот со своето мултиплицирано влијание во процесот на стопанисување, посредно и непосредно, ги вклучува и другите гранки и дејности во вкупната понуда на туристичкиот пазар. Ова пред сè, се однесува на угостителството, трговијата, сообраќајот, занаетчиството, здравството и на разни други видови услуги. Исто така, преку туризмот се нудат и се продаваат

¹ МАНУ Скопје, 1996г.

нематеријални вредности, како што се: разни информации, обичаи, фолклор, забава, спортско-рекреативни активности и слично.

Врз основа на комплексно согледаните природни и создадени услови и ресурси по обем, квалитет, распространетост или уникатност, функционалност, атрактивност и степен на активираноста, на територијата на Републиката како посебни целини може да се издвојат следните видови на туристички потенцијали: водените површини, планините, бањите, целините и добрата со природно и културно наследство, транзитните туристички правци, градските населби, ловните подрачја и селата.

Согласно со основните долгорочни цели, концептот и критериумите за развој и организација на туристичката понуда, во Државата се дефинирани вкупно 10 туристички региони со 54 туристички зони.

Предметната локација припаѓа на Брегалнички туристички регион со утврдени 9 туристички зони и 29 туристички локалитети. Припаѓа во туристички простори со регионално значење.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

Согласно Просторниот план на Република Македонија, предметната локација за која се наменети условите за планирање на просторот за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, се наоѓа во простори со висок степен на загрозеност од воени дејства. Тоа се простори кои во случај на војна би се нашле во зафатот на стратегиските насоки на нападот на агресорот. Истовремено тоа се насоки кои се совпаѓаат со природните комуникациски коридори во кои се сконцентрирани најразвиените физички структури и се со најгуста населеност. Оттука во случај на војна во овие простори може да се очекува висок степен на повредливост на физичките структури, луѓето и материјалните добра.

Согласно Законот за заштита и спасување („Службен весник на Република Македонија“ број 93/12 - пречистен текст, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21), задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување кои опфаќаат урбанистичко-технички и хуманитарни мерки, а се применуваат во процесот на планирање и уредување на просторот и проектирање и изградба на објектите, на начин кој го уредува Владата со подзаконски акт.

Сеизмичките појави - земјотресите се доминантни природни непогоди во Државата, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата. Присутни се низ вековите, на десет сеизмички жаришта во земјата или во нејзината поблиска и поширока околина. Земјотресите со умерени магнитуди ($M < 6,0$) можат да предизвикаат сериозни разурнувања, бидејќи традиционално градените објекти, особено во руралните средини, не можат да ги издржат овие земјотреси без значителни оштетувања. Историските податоци покажуваат дека силните земјотреси генерирани на територијата на државата се проследени и со појава на колатерални хазарди (ликвификација, одрони, свлечишта, пукнатини, раседници, померувања), со доминантни одрони и свлечишта, што уште повеќе ги зголемува негативните последици на земјотресите.

Во досегашниот просторен развој на Републиката, природните богатства, географските, морфолошките и другите погодности имале доминантно влијание врз изградбата и уредувањето на нејзината територија, без оглед на присутните сеизмички ризици. Тоа создава конфликтна ситуација во која најголемите градови, најголем број на населението, индустриските капацитети и најзначајните комуникации, како што се коридорите север - југ и исток - запад, се лоцирани во зоните со најголема сеизмичност (интензитет од VII – X степени на МКС -64).

Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот се наоѓа во зона со **VIII степени по Меркалиевата скала на очекувани земјотреси.**

Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно - правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Во инвестиционите проекти треба да се разработат мерките за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природни катастрофи.

Неопходно е перманентно ажурирање на плановите за заштита од елементарни непогоди, кои согласно законските обврски постојат за целата територија на државата, поради присутниот сеизмички hazard, како и изложеноста на други природни катастрофи. Со реализација на наведените приоритети се создаваат реални услови за успешна инженерска превенција и намалување на сеизмичкиот ризик на територијата на целата Држава, односно за ефикасен менаџмент на ефектите и вонредните состојби предизвикани од силните сеизмички сили.

За успешно функционирање на заштитата од природни и елементарни катастрофи во процесот на урбанистичко планирање потребно е да се преземат соодветни мерки за **заштита од пожари**, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случај на пожари.

Во однос на диспозицијата на противпожарната заштита, предметната локација во случај на пожар ќе ја опслужуваат противпожарни единици од **градоот Кочани.**

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурацијата на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита во урбанистички планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари, кои се однесуваат на:

- изворите за снабдување со вода, капацитетите на водоводната мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гаснење на пожари;
- оддалеченоста меѓу зоните предвидени за станбени и јавни објекти и зоните предвидени за индустриски објекти и објекти за специјална намена за сместување лесно запаливи течности, гасови и експлозивни материи;

- широчината, носивоста и проточноста на патиштата со кои ќе се овозможи пристап на противпожарни возила до секој објект и нивно маневрирање за време на гаснење на пожарите.

Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари.

При појава на природни стихии, како што се **поплавите**, секое организирано општество превзема активни и пасивни мерки за организирана одбрана.

Појавата на **поплави** првенствено е поврзана со природните езера и хидрографската мрежа, но најчестиот вид на поплави и најголемата опасност од нив, сепак, доаѓа од поројните водотеци. Согласно со ова за донесување на брзи, исправни и ефикасни одлуки неопходно е да се располага со:

- однапред разработен план;
- сигурни информации за состојбата во загрозеното подрачје;
- сигурни прогностички информации за очекуваните состојби.

Од метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди се манифестираат појавата на **град, луњени ветрови и магли**.

Едно од можните и неопходно потребни превентивни мерки за заштита од **техничко - технолошки катастрофи** е планирањето, кое преку осознавање и анализа на состојбите и опасностите од можните инциденти, во одржувањето на инсталациите и опремата, треба да создаде прифатлив однос кон животната средина.

Потребна е доследна примена на основните методолошки постапки за планирање и уредување на просторот:

- оценка на состојбите на природните компоненти на животната средина и степенот на загрозеност од појава на технички катастрофи;
- оценка на оптовареноста на просторот со технолошки системи со одредено ниво на ризик;
- анализа на меѓусебната зависност на природните услови и постојните технолошки системи;
- дефинирање на нивото на постојниот ризик при редовна секојдневна работа на технолошките системи и при појавата на инцидентни случаи;
- процена на загрозеноста на луѓето и материјалните добра;
- утврдување на критериумите за избор на оптимална варијанта на заштита врз основа на проценетиот степен на загрозеност.
- Со примена на оваа методолошка постапка може де се очекува остварување на следните основни цели за заштита од техничко-технолошки катастрофи:
- максимално усогласување и користење на просторот од аспект на заштита во рамките на просторните можности;
- вградување на мерките на кои се заснова организацијата на заштита и спасување на човечките животи и материјалните добра од техничко-технолошки катастрофи во определувањето на намената на просторот;

- интегрирање на елементите на загрозеноста на прашањата врзани со заштитата на животната средина.

Заради постигнување на целосна заштита на луѓето, материјалните добра и потесната и пошироката животна средина постојат три нивоа на преземање на сигурносни, превентивни мерки:

Прво ниво: ги вклучува сите мерки кои се преземаат во одржувањето на опремата и инсталациите, заради сигурно користење на опасни материјали во технолошките процеси и одбегнување на технолошки катастрофи.

Второ ниво: се однесува на сите мерки кои треба да обезбедат ограничување на емисијата како последица од пожар, експлозија или ослободување на хемикалии, што може да се случи во околности на поголеми индустриски акциденти.

Трето ниво: вклучува мерки кои се преземаат за заштита на животната средина во смисла на ограничување на ефектите од емисија на опасни материји, или последици од пожар и експлозии.

При изработката на плановите од пониско ниво треба да се има предвид следното:

- Потребата од оформување на системот на евиденција и анализа на технолошките акциденти, компатибилен на системот МАРС на Европската унија, како база за евиденција на опасни материјали, присутни во технолошките постројки и можни причини на катастрофи.
- Потребата од предвидување на превентивни мерки од страна на стопанските субјекти за спречување на технолошки катастрофи, базирани врз анализата на однесувањето на исти или слични постројки.
- Изработка на соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

Во процесот за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето (Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина-СОВЖС), покрај проценката на влијанијата се предвидуваат и мерки кои имаат за цел заштита на животната средина од сите можни влијанија и тоа уште во процесот на планирање и донесување одлуки за одредени стратегии, планови и програми, т.е. плански документи. Преку навремено спроведување на постапката за СОВЖС се обезбедува идентификување на потенцијалните позитивни и негативни влијанија од реализацијата на планскиот документ врз животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

СОВЖС се подготвува во согласност со националната легислатива и одредбите од друга релевантна меѓународна легислатива, која е инкорпорирана во националната, во форма на законски и подзаконски акти и Конвенции, кои се ратификувани од страна на РСМ со посебни закони.

Целта на СОВЖС постапката е да се процени дали планскиот документ е во согласност со поставените цели за животна средина на национално и меѓународно ниво. Целите на стратешката оцена на влијанието врз животната средина се прикажани преку статусот на: населението, социо-економски развој, човековото здравје, воздухот, климатските промени, водата, почвата, природното и културното наследство и материјалните добра.

Најдобро е процесот на стратешка оцена на влијанието на планскиот документ да се одвива паралелно со развојот на планскиот документ, со цел навремено да се земат во предвид целите на животната средина при дефинирање на целите на самиот плански документ.

Постапката за стратешка оцена на влијанието врз животната средина се спроведува во неколку фази, од кои првата е **Утврдување на потреба од спроведување на СОВЖС** (дали планскиот документ ќе има значителни влијанија врз животната средина) согласно со Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето. Оваа фаза претставува изготвување на Одлуката за спроведување или неспроведување на СОВЖС. Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да донесе Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратешка оцена во која се образложени причините за спроведувањето, односно не спроведувањето согласно со критериумите врз основа на кои се определува дали еден плански документ би можел да има значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

Влијанијата, кои се претпоставува дека може да произлезат со поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, може да се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија:

- Поставувањето на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, во рамките на планскиот опфат, се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот. Поставувањето на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.
- Со усвојување на проектниот документ ќе има и негативни влијанија врз животната средина, посебно во фазата на градба на планираните објекти. Влијанијата што ќе се јават во фаза на градба (емисии на штетни материји во воздухот, можни штетни влијанија врз почвата (директни и индиректни), емисии на бучава, отпад и влијанија врз флората и фауната), ќе бидат локални и со ограничен временски рок. Влијанијата кои ќе се јават во фазата на експлоатација се проценуваат како малку значајни, имајќи го во предвид фактот дека фотоволтаичните електрани не создаваат емисии на штетни материји, не трошат гориво и не создаваат бучава. Мерки за заштита од

влијанија врз животната средина се наведени во секторската област: заштита на животната средина.

- Поради потребата од зголемена површина на земјиште за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандардите за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.
- Планскиот опфат нема конфликт со постојните и планирани енергетски водови, радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- Во експлоатациониот период не се очекува значајни влијанија врз животот и здравјето на луѓето, затоа што видот и природата на планираните содржини со намена фотоволтаични електрани не спаѓаат во групата на големи и директни загадувачи на животната средина и животот и здравјето на луѓето.
- Просторот кој е предмет за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство, но се наоѓа во заштитено подрачје “Осоговски Планини” кое што е прогласено со Одлука за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје во категорија V - заштитен предел (Службен весник на РСМ, бр.277/2020). Доколку при изработка на проектната документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно со законската регулатива.
- Во делот за заштита на културното наследство, истото е наведено на ниво на катастарска општина, поради што при изработка на планска документација потребно е да се утврди дали на предметната локација има културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото и да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива.
- За предметниот простор не постои можност за појава на прекугранични влијанија, ниту во фазата на градба, ниту во фазата на експлоатација, поради доволната оддалеченост на предвидениот опфат од границите на Државата.
- Мерки за ублажување на негативните влијанија од евентуални несреќи и хаварии се наведени во секторската област: Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи.

При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за предметната документација за

поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, задолжително да се земат во предвид претходно наведените забелешки, како и забелешките од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

Усогласување на планската документација со Просторниот план

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на **Просторниот план на државата**, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- Државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- Енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- Градежните објекти важни за Државата;
- Капацитетите на туристичката понуда;
- Стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- Капацитетите за користење на природните ресурси.
- Просторните планови на регионите и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:
 - Намената и користењето на површините;
 - Мрежата на инфраструктура;
 - Мрежата на населби;
 - Заштитата на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија).

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.
- Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.
- Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Условите за планирање на просторот се наменети за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија на КП 33, КП 35, КП 36, КП 37, КП 38, КП 39, КП 394, КП 395, КП 396 и дел од КП 9, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево.

Вкупната површина на планскиот опфат изнесува 18,8 ha.

Предвидената моќност на површински соларни и фотоволтаични електрани ќе биде со капацитет над 10 MW.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот на населбата и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија.

При изработка на предметната документација треба да се земат во предвид горенаведените забелешки и следните поединечни заклучни согледувања од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

Економски основи на просторниот развој

- Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на производните и услужни дејности треба да базира на одржливост на економијата применувајќи ги законитостите на пазарната економија и релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено превенција и спречување на негативните влијанија на економските активности врз животната и работна средина.
- Изградбата на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија во , КО Бања, Општина Чешиново-Облешево ќе биде во функција на одржливиот развој преку производство на енергија од обновливи извори (сончева енергија).
- Една од планските определби утврдени со Просторниот план на Република Македонија е рационално користење на земјиштето заради што е неопходно пред започнување на сите активности да се утврди економската и општествена оправданост за зафаќање на предложената површина на локацијата со планската намена на земјиштето.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

- Согласно просторниот план на Република Македонија просторот на Републиката е поделен во 6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на Источен реон со 8 микрореони.
- При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е

заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

- Површинските води се најзначајни за подмирување на потребите од вода, но нивната распределба на територијата на Републиката е нерамномерно. Потенцијалот на површинските води е диктиран од појавата, траењето и интензитетот на врнежите. ВП „Средна и Долна Брегалница“, каде се предвидува изградбата на површинските соларни и фотоволтаични електрани, спаѓа во подрачја кои се сиромашни со вода. Специфичното истекување за сливот на реката Брегалница изнесува од 11,8 l/s/km² кај мерното место „Берово“, додека на водомерните станици „Очи Пале“ изнесува 5,9 l/s/km² и „Штип“ изнесува 4,1 l/s/km². Изградбата на површинските соларни и фотоволтаични електрани, каде ќе се користи сончевата енергија како обновлив ресурс за производство на електрична енергија, во подрачје кое е сиромашно со хидроенергетски потенцијал, ќе допринесе за подобрување на енергетската покриеност на регионот во согласност со принципите на еколошко и одржливо искористување на природните ресурси.

Енергетика и енергетска инфраструктура

- Локацијата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, нема конфликт со останатите постојни и планирани енергетски водови.
- Градбата на површински соларни и фотоволтаични електрани ги подобрува перформансите на електроенергетската мрежа, го намалува увозот на електрична енергија и емисиите на стакленички гасови.

Урбанизација и мрежа на населби

- Иницијативата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, ќе овозможи поефикасно снабдување на населбите со електрична енергија, што е особено значајно за оние кои немаат соодветно, односно квалитетно снабдување. Преку воведување на алтернативни извори на енергија се овозможува заштеда на необновливи извори на енергија што е еден од основните приоритети во одржливиот развој.

Домување

- Иницијативата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, е во функција на обезбедување поквалитетни услуги за снабдување на домаќинствата со електрична енергија во овој дел на Републиката, со што се овозможува квалитативно и квантитативно подигнување на комуналната опременост на станот.

Јавни функции

- Локацијата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, е во функција на развој на стопанските активности и е надвор од урбаниот опфат на најблиската населба, така што нема препораки и обврски за организација на јавни функции, што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустрија

- Со плански и организиран начин на ширење на инфра и супраструктурата и создавањето на други погодни услови за локација на производни капацитети во просторот околу општинските центри и во поширокиот рурален простор, се обезбедуваат основи врз кои може да се очекува остварување на просторната разместеност на индустријата, преку моделот на концентрираната дисперзија.
- Изградбата на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија во , КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, ќе биде во функција на развој на енергетскиот сектор што кореспондира со основните определби на Просторниот план на Р Македонија за одржлив развој.

Сообраќајна инфраструктура

- Според Просторниот план на Република Македонија автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:
- АЗ (М-5) - (Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид-Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница со Бугарија-граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција-граничен премин Меџитлија-делница Косел-врска со А-3-Охрид-граница со Албанија-граничен премин Љубаништа.
- Релевантен регионален патен правец за предметната локација влегува во групата на регионални патишта "Р2" и е со ознака:
- Р2342 - (Тркање-врска со АЗ –Соколарци-Пишица-врска со Р1205)
- При планирање да се почитува Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и 174/21)
- При планирање да се почитува заштитна зона на патот, согласно Законот за јавни патишта („Службен весник на Република Македонија” број: 84/08, 52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13, 39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16, 174/21).

Радиокомуникациска и кабелска електронско комуникациска мрежа

- Локацијата за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина

Чешиново-Облешево, нема конфликт со постојните и планирани радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.

- Преку кабелските електронски комуникациски мрежи, на крајните корисници треба да им се обезбеди сигурен пренос на јавни електронски комуникациски услуги со задоволување на одредени општи и посебни услови за квалитет, во согласност со Законот за електронските комуникации и препораките за обезбедување на одредено ниво на квалитет на пренос.

Заштита на животна средина

- Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.
- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности.
- Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.
- Создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. При управување со отпадот по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде преработен по пат на рециклирање, повторно употребен во истиот или во друг процес за екстракција на секундарните сировини или пак да се искористи како извор на енергија.
- Евентуалниот отпад што може да се формира во тек на изградбата и експлоатациониот период треба да се депонира организирано со контролиран транспортен систем во постојната депонија.
- Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

Заштита на природно наследство

- Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.
- Планскиот опфат се наоѓа во заштитено подрачје “Осоговски Планини” кое што е прогласено со Одлука за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје во категорија V - заштитен предел

(Службен весник на РСМ, бр.277/2020). При изработка на документацијата не предметниот простор, да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за заштита на природата (Службен весник на Република Македонија, број 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21), подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, како и Одлуката за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје во категорија V - заштитен предел (Службен весник на РСМ, бр.277/2020).

- Доколку при изработката на предметната документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културно наследство

- Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство и Археолошката карта на Република Македонија², на подрачјето на катастарската општина Бања има евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитети.
- При изработка на планска документација од пониско ниво да се утврди точната локација на евидентираното и регистрираното културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото.
- Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива (Закон за заштита културното наследство - „Службен весник на Република Македонија“ број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16,11/18,20/19), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Туризам и организација на туристички простори

- Предметната локација за која што се наменети Условите за планирање, припаѓа на Брегалнички туристички регион со утврдени 9 туристички зони и 29 туристички локалитети. Припаѓа во туристички простори со регионално значење.
- Согласно поставките на Концептот и критериумите за развој и организација на туристичката дејност, за непречен развој на вкупната туристичка понуда на ова подрачје, се препорачува, при идната организација на стопанските дејности да се почитуваат критериумите за заштита и одржлив економски развој.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

² МАНУ Скопје, 1996г.

- Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, се наоѓа во простори со висок степен на загрозеност од воени дејства. Според тоа во согласност со Законот за заштита и спасување, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.
- Задолжителна примена на мерки за заштита од пожар.
- Анализираниот простор се наоѓа во подрачје каде се можни потреси со јачина до VIII степени по МКС, што наметнува задолжителна примена на нормативно- правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

- При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за предметната документација за поставување на површински соларни и фотоволтаични електрани за производство на електрична енергија, КО Бања, Општина Чешиново-Облешево, задолжително да се земат во предвид насоките за потреба од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2002 - 2020

 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
 АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:
Синтезни карти

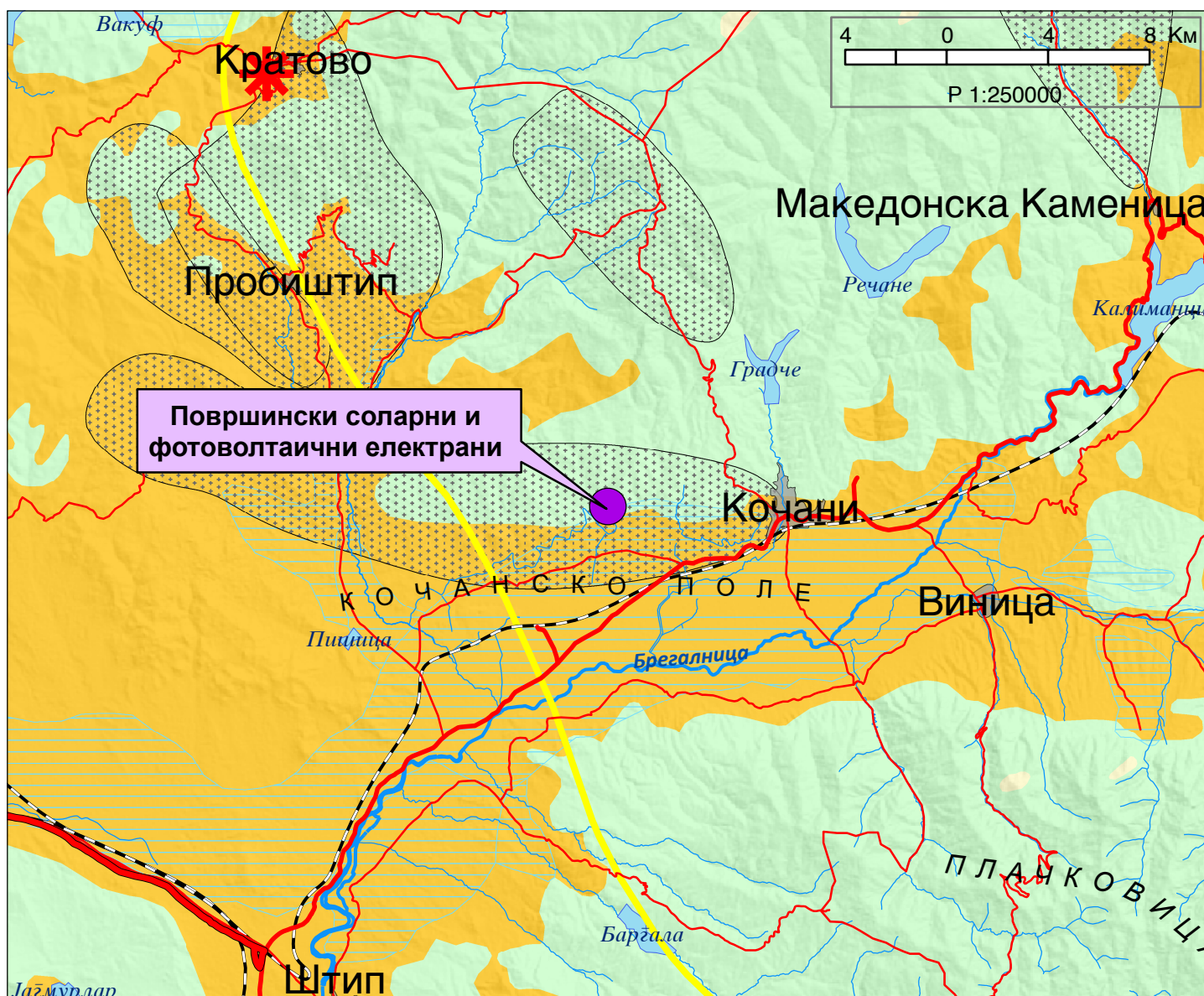
Тема:
Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

Карта бр. 20

Легенда:

шуми и шумско земјиште	зони за експлоат. на минерали	автопат
земјоделско земјиште	туристички простори	магистрален пат
наводнувани површини	транзитни коридори	регионален пат
високопланински пасишта	туристички центри	железничка мрежа
акумулации		воздухопловно пристаниште

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

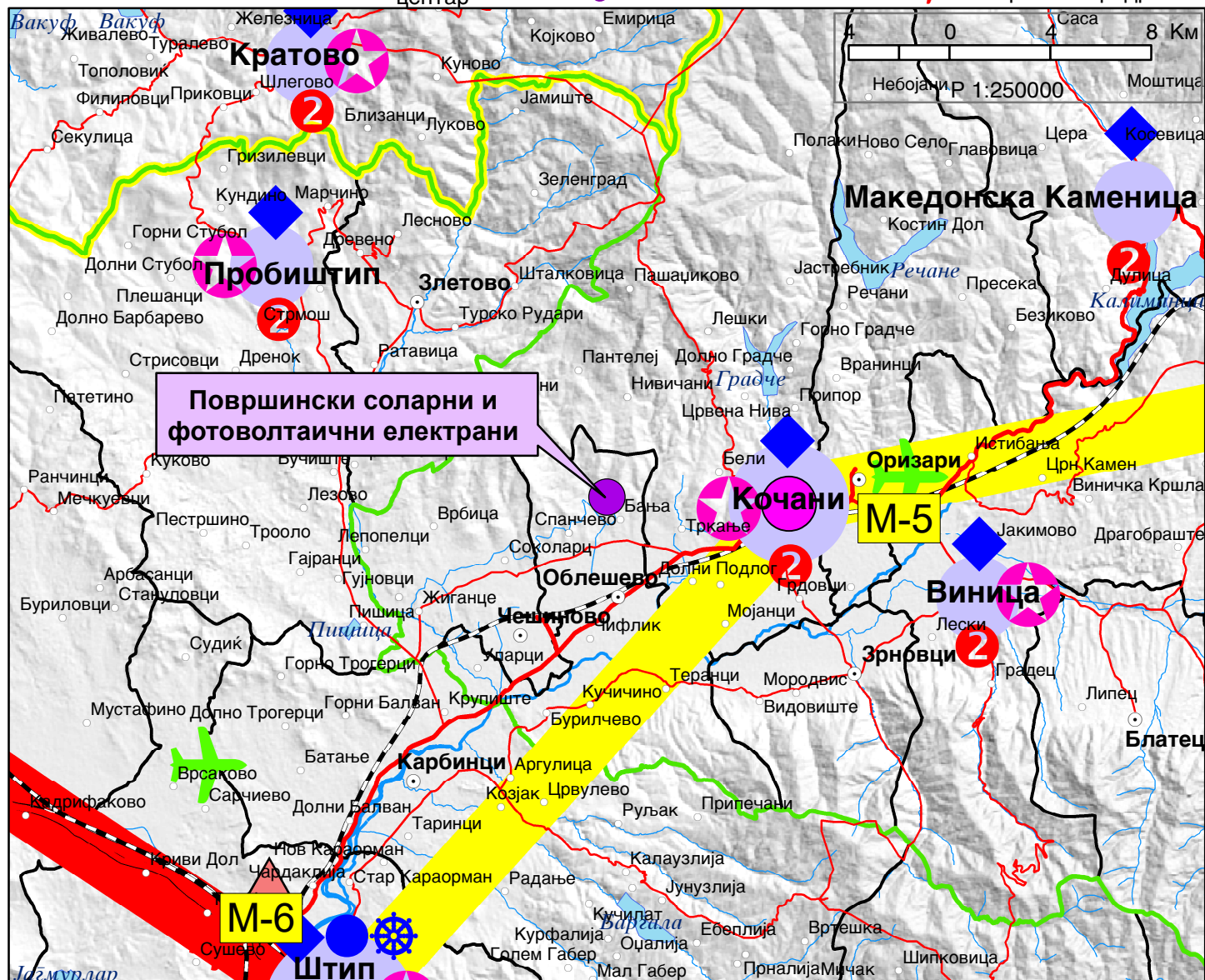
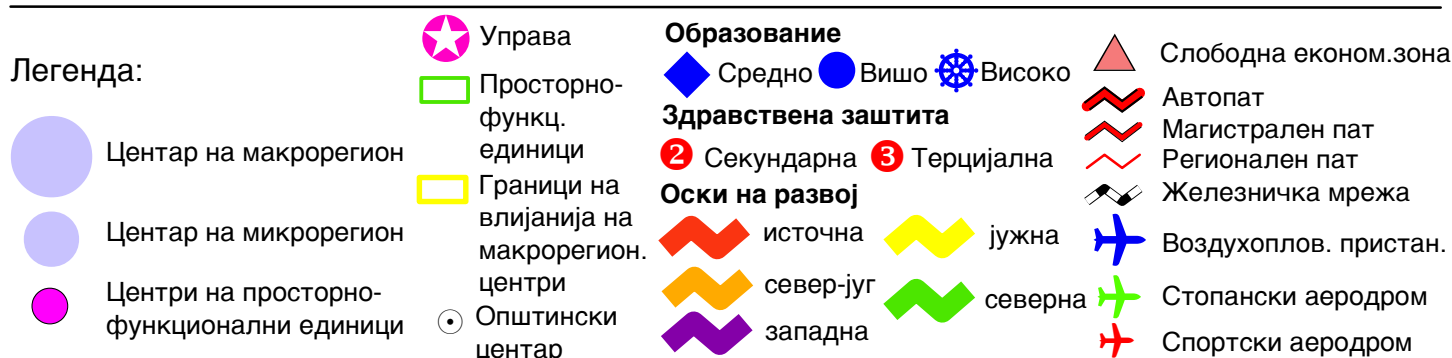
Синтезни карти

Тема:

Просторно-функционална организација

Систем на населби и сообраќајна мрежа

Карта бр. 22

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Техничка инфраструктура

Водостопанска и енергетска инфраструктура

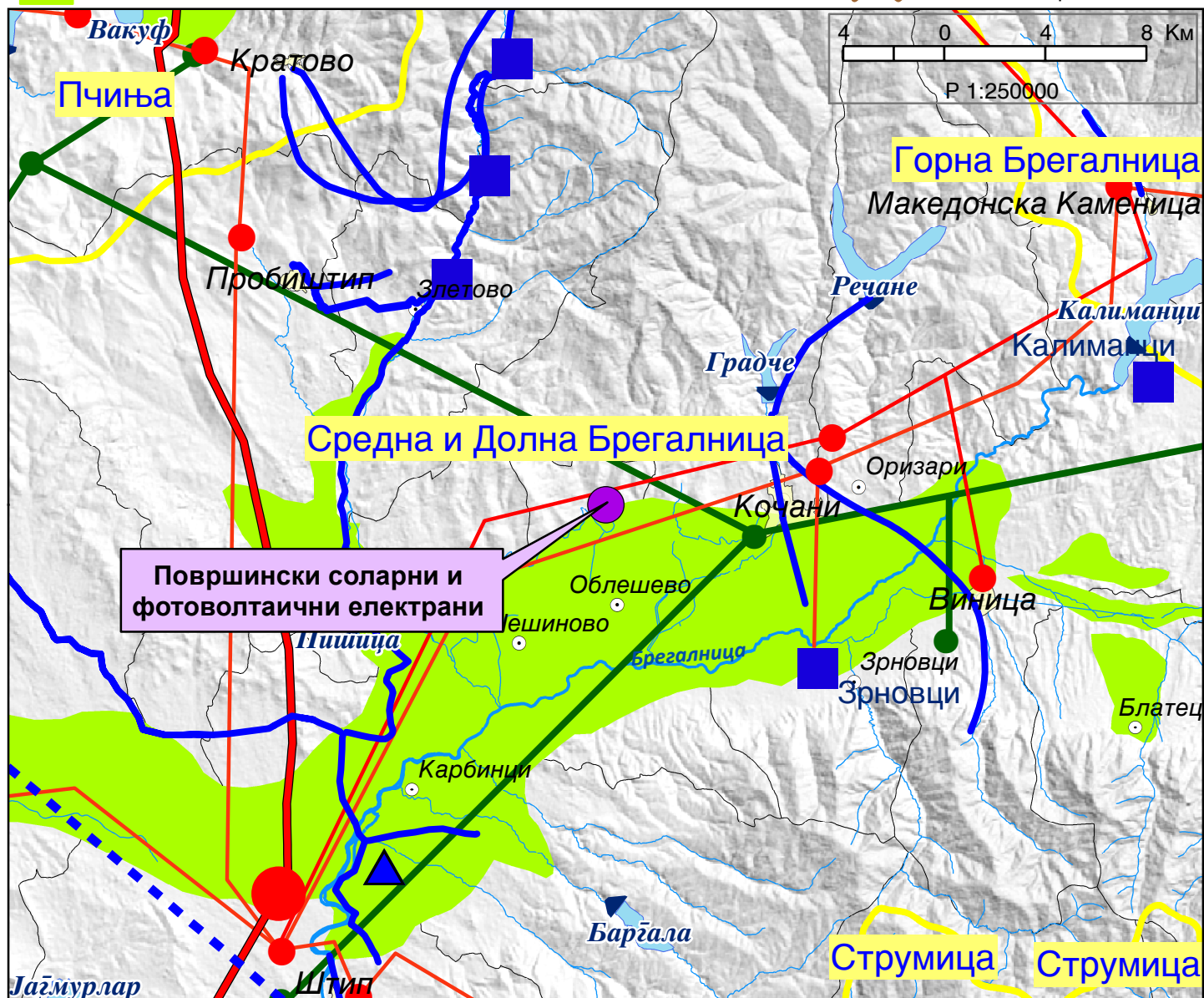
Карта бр. 23

Легенда:

- Изворишта
- Водоводен систем
- Регионален водост. систем
- Акумулации
- Акумулации по 2020г.
- Природни езера
- Наводнувани површини

- Водостопански подрачја
 - Термоелектрани
 - Хидроелектрани
Далноводи	Трафостаници
110 kV	110 kV
220 kV	220 kV
400 kV	400 kV

- Рафинерија
- Нафтовод
- Индустриски топлани
- Рудник на јаглен
- Брикетара
- Гасовод
- Регулациони станици
- Канализационен систем

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Заштита на животната средина

Реонизација и категоризација на просторот за заштита

Карта бр. 24

Легенда:

Граници на региони за управување со животната средина

Заштита на простори со природни вредности

Рекултивација на деград. простори

Управување со загад. на воздух и вода

Заштита на реки со нарушен квалитет

Заштита на акумулации и реки за водозафати

Рекултивација на деградирани простори

Заштита на земјоделско земјиште

Заштита на шуми

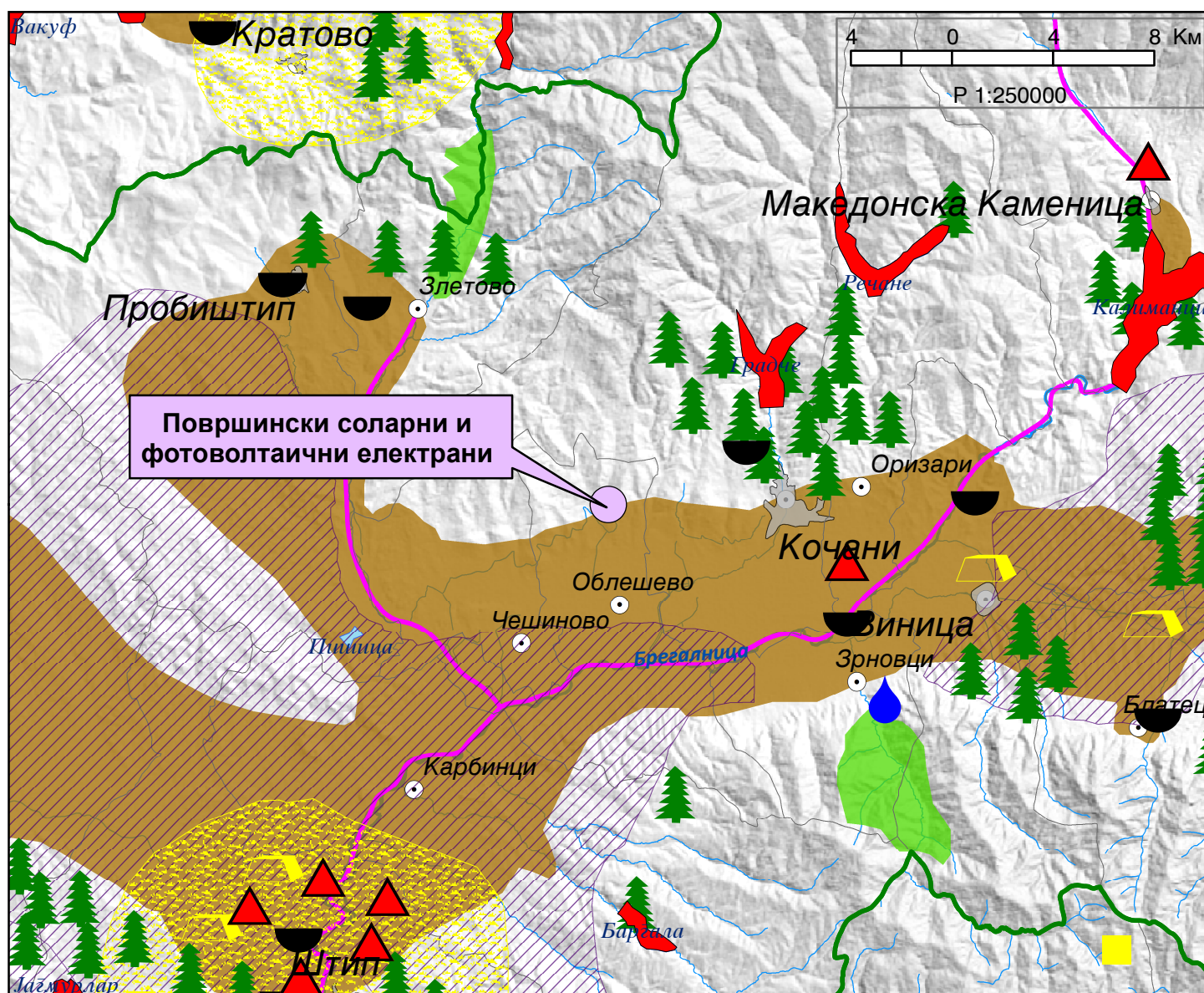
Поволни подрачја за лоцирање регионални санитарни депонии

Поволни хидрогеолошки средини за лоцирање на депонии

Споменичко подрачје

Археолошки локалитети

Споменички целини

ПЛАНСКА ПРОГРАМА
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ
ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА Е1.13 -
ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ
ЕЛЕКТРАНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА
ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ СО СИЛА НАД 10MW, НА КП 33, КП 35, КП
36, КП 37, КП 38, КП 394, КП 395, КП396, И ДЕЛ ОД
КП 9, КО БАЊА, ОПШТИНА
ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Легенда на графички симболи

- Граница на плански опфат - 18,18 ха
- Пристапен пат до локација

1:2000

ПОТЕСНО ОПКРУЖУВАЊЕ

ДРУШТВО ЗА ГРАДЕЖНИШТВО,
ПРОЕКТИРАЊЕ, ТРГОВИЈА И УСЛУГИ
УРБАН ПЛАННЕР ДООЕЛ, ГОСТИВАР

НАРАЧАТЕЛ: АТАНАС ВЛАХО	Тех.бр. 07-ПП/2023	СЕПТЕМВРИ 2023
ИМЕ НА ДОКУМЕНТАЦИЈА: ПРЕДЛОГ ПЛАНСКА ПРОГРАМА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ПОДРАЧЈА И ГРАДБИ ОД ДРЖАВНО ЗНАЧЕЊЕ СО НАМЕНА Е1.13 - ПОВРШИНСКИ СОЛАРНИ И ФОТОВОЛТАИЧНИ ЕЛЕКТРАНИ КО БАЊА, ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО	ОВЛАСТЕН ПЛАНЕР: дипл.инж.арх. ДАЛИПИ Петрит	Овластување бр.0.0629
СОДРЖИНА: ПОТЕСНО ОПКРУЖУВАЊЕ	УПРАВИТЕЛ: дипл.инж.арх. ДАЛИПИ Петрит	ЛИСТ БР: 2
РАЗМЕР:	P=1:10000	

